

DIAĽNICA D1 BEHAROVCE – BRANISKO, 2. PROFIL

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO

vydané Ministerstvom životného prostredia SR podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

(Číslo: 2303/13 - 3.4/ml)

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov

Národná diaľničná spoločnosť, akciová spoločnosť

2. Identifikačné číslo

35919 001

3. Sídlo

Mlynské Nivy 45, 821 09 Bratislava

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

Diaľnica D1 Beharovce – Branisko, 2. profil

2. Účel

Predmetom navrhovanej činnosti je dobudovanie diaľnice D1 (Bratislava – Trnava – Trenčín – Žilina – Prešov – Košice – štátna hranica SR/Ukrajina) na plný profil, k čomu je potrebné dostavať ľavú stranu diaľnice v úseku od križovatky Beharovce po západný portál tunela Branisko a vyraziť ľavú tunelovú rúru, v mieste ktorej je v súčasnosti vybudovaná úniková štôľňa (pôvodne prieskumná štôľňa). Na východnom portáli tunela Branisko v smere na Široké je diaľnica vybudovaná a sprevádzkovaná už v plnom profile.

3. Užívateľ

Motoristická verejnosť

4. Umiestnenie

kraj: Prešovský

okres: Levoča, Prešov

katastrálne územia: Beharovce, Korytné, Široké

5. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Predpokladaný začiatok výstavby: rok 2020

Predpokladané uvedenie do prevádzky: rok 2025

S etapizáciou výstavby sa neuvažuje.

6. Stručný popis technického a technologického riešenia

Súčasný stav

Celá doprava v predmetnom úseku D1 je v súčasnosti vedená po diaľnici vybudovanej v polovičnom profile (pravá strana) a cez diaľničný tunel Branisko jednou obojsmernou tunelovou rúrou. Trasa diaľnice s tunelom Branisko skracuje prepravnú trasu a odstraňuje prechod horským sedlom Branisko, čím zjednodušuje dopravu a znižuje nepriaznivý vplyv dopravy na okolie.

Vzrastajúca intenzita dopravy, súvisiaca s postupným dokončovaním celého ťahu diaľnice D1 a rozvojom motorizácie na Slovensku, postupne naplňa dopravnú kapacitu predmetného úseku D1. Z tohto dôvodu boli zahájené prípravné práce (projektová dokumentácia) na dostavbu diaľnice na plný profil, vrátane tunela Branisko - jeho ľavej tunelovej rúry.

Navrhovaný stav

Trasa diaľnice v predmetnom úseku začína v staničení km 66,6 za diaľničnou križovatkou a SSÚD v Beharovciach. Súčasný polovičný profil diaľnice (pravá strana) bude dobudovaný na plný profil kategórie D 26,5/100 až po západný portál tunela Branisko (km 68,3), pričom v tomto úseku budú vybudované tri mosty. Dĺžka tohto úseku diaľnice je 1,7 km.

V ďalšom úseku je diaľnica vedená tunelom Branisko, ktorý je v súčasnosti v prevádzke v obojsmernej pravej tunelovej rúre. Tunel Branisko sa dobuduje na dvojrúrový jednosmerný tunel kategórie 2T 7,5 a to vybudovaním ľavej tunelovej rúry, ktorá bude vyrazená v trase súčasnej únikovej štôlne. Dĺžka tunela je 4,9 km.

Koniec predmetného úseku bude za súčasným východným portálom tunela Branisko (km 73,2) a to v staničení 73,9, kde je diaľnica vybudovaná a v prevádzke už v plnom profile (nadväzuje na obchvat obce Široké). V tomto úseku diaľnice dĺžky 0,7 km sa upraví vozovka diaľnice. Celková dĺžka posudzovaného úseku je 6,6 km.

Diaľnica D1 km 66,623 – 68,350 ľavý pás

Trasa začína za križovatkou Beharovce ľavostrannou prechodnicou, ktorá v km 66,640 prechádza do pravostrannej. Za ňou nasleduje pravotočivý smerový oblúk o polomere $R = 1700$ m. Za oblúkom nasleduje prechodnica, ktorá prechádza do ľavotočivého smerového oblúku o polomere $R=1200$ m, v ktorom začína o 6,25 m vľavo odsunutá os ľavej tunelovej rúry km 67,7 D1 = km 7,7 tunela. Výškové vedenie trasy je ovplyvnené napojením na začiatku úseku na predchádzajúci úsek diaľnice D1 Studenec - Beharovce a križovátku Beharovce, na konci úseku napojením na nasledujúci úsek D1 Branisko - Fričovce. Navrhovaná diaľnica je kategórie D 26,5/100.

Mosty

V riešenom úseku diaľnice sú navrhnuté nasledovné mosty v trase ľavého jazdného pásu, ktoré sú obdobne riešené ako existujúce mosty na pravej polovici diaľnice:

- Most nad cestou III/018183 a Pongráčovským potokom v km 66,740 - 7-pol'ová konštrukcia, rozpätia jednotlivých polí sú $29,765 + 5 \times 30,25 + 29,765$ m, nosná konštrukcia je navrhnutá z tyčových prefabrikátov dĺžky 30,0 m, výšky 1,4 m spriahnutými železobetónovou monolitickou doskou hrúbky 0,2 m, predpokladá sa hĺbkové založenie na veľkopriemerových pilótach.
- Most nad miestnym potokom a cestou v km 67,339 - 3-pol'ová konštrukcia z tyčových prefabrikátov výšky 1,4 m so zmonolitnenými priečnikmi, pôsobiaca ako spojitá trojpol'ová konštrukcia s rozpätiami $29,575 - 30,3 - 29,575$ m so spriahajúcou doskou hrúbky 0,2 m, predpokladá sa hĺbkové založenie na veľkopriemerových pilótach.
- Most nad cestou 111/018184 v Korytnom - 6-pol'ová spojitá konštrukcia s predpätého betónu s rozpätiami $43,0 - 4 \times 59,0 - 35,0$ m, predpokladá sa hĺbkové založenie na veľkopriemerových pilótach.

Tunel Branisko

Diaľnica D1 je v úseku km 68,330 - 73,262 vedená tunelom Branisko, ktorý je v súčasnosti v prevádzke jednou obojsmernou tunelovou rúrou (pravá tunelová rúra). V rámci navrhovanej činnosti dobudovaním ľavej tunelovej rúry bude tunel Branisko kompletne vybudovaný s dvomi tunelovými rúrami s jednosmernou premávkou a so smerovým rozdelením trasy v kategórii 2T 7,5.

Navrhnutá je ľavá tunelová rúra s priečnymi prepojeniami na existujúcu pravú tunelovú rúru. Tunelové rúry budú prepojené priečnymi prepojeniami pre osoby, obslužné a záchranné vozidlá. Kategória novej ľavej tunelovej rúry je 2T 7,5 (šírka vozovky medzi obrubníkmi 7,5m, jazdné pruhy 2x3,5 m), výška prejazdného gabaritu je 4,80 m, jednosmerná premávka. Priečny rez je navrhnutý na pozdĺžne vetranie.

Technológia razenia tunela je navrhovaná Novou rakúskou tunelovacou metódou (NRTM). Razenie je navrhované od západného aj východného portálu s tým, že bude zabezpečená bezpečnosť úniku osôb z existujúcej tunelovej rúry (bude v čase razenia ľavej tunelovej rúry v prevádzke), jednak do úseku neporušenej únikovej chodby a aj do úsekov už vyrazených, kde bude s razením zabezpečená ochrana úniku osôb a s tým súvisiace vetranie a ochrana týchto úsekov.

Stávajúci obojsmerný pravý tunel (PT) bude po dobudovaní ľavej tunelovej rúry (LT) v prevádzke ako trvalo jednosmerný. Z dôvodu zmeny prevádzky tunela na dvojrúrový tunel rámci výstavby LT bude zvýšený výkon ventilátorov pri vetracej šachte, ktorá v súčasnosti zabezpečuje vetranie existujúceho tunela. V novej tunelovej rúre (LT) je navrhnuté pozdĺžne vetranie pomocou prúdových ventilátorov. Dvojice ventilátorov sú umiestnené pod klenbou tunela a znečistený vzduch bude odvádzaný cez portály tunela. Z dôvodu obmedzení výnosu škodlivín zo západného portálu (blízkosť obce Korytné) je navrhnuté čiastočné odsávanie znečisteného vzduchu ($100 \text{ m}^3/\text{s}$) cez stávajúcu vetráciu šachty.

Horninová voda, ktorá preniká k výrubu tunela, sa zachytáva medziľahlým plášťom z ochrannej geotextílie a hydroizolačnej fólie, umiestneným medzi primárnym a sekundárnym ostením. Horninová voda zachytená medziľahlou izoláciou je zvedená do rubovej drenáže, ktorá je osadená medzi konštrukciou primárneho a sekundárneho ostenia. Voda v systéme drenážneho odvodnenia je vedená gravitačne smerom od najvyššieho bodu tunela k obojom portálom (VP, ZP), kde bude napojená na existujúcu kanalizáciu a následne vedená do príľahlých potokov.

Odvodnenie vozovky v novej tunelovej rúre (LTR) je navrhnuté prostredníctvom štrbinových žľabov. Vozovková voda je vedená pred oba portály a zaústená do existujúcej diaľničnej kanalizácie s prečistením cez ORL.

Požiarny vodovod bude napojený na existujúci systém rozvodu požiarnej vody existujúcej (pravej) tunelovej rúry.

Zárubné múry

V úseku km 67,575 - 67,720 bol v rámci pravej polovice diaľnice vybudovaný gabiónový zárubný múr, ktorého päta bude spevnená železobetónovou kotvenou konštrukciou.

Diaľničná kanalizácia

Voda z nových diaľničných úsekov bude podchytená uličnými vpustami a existujúcimi kanalizačnými zberačmi odvedená cez ORL do recipientov - vodného toku. Na základe výpočtu odtoku z vozovky diaľnice je navrhnuté doplnenie existujúcich ORL, keďže pri posúdení odtoku jednoročného 15-min. dažďa v jednotlivých úsekoch kanalizácie bolo vypočítané, že existujúce ORL nevyhovujú pre obe polovice diaľnice. Tie musia byť posilnené novými ORL osadenými súbežne s existujúcimi. Celkovo sa jedná o 4 nové ORL.

Protihlukové clony

Na základe výsledkov protihlukovej štúdie boli navrhnuté protihlukové clony. Ich umiestnenie a parametre sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

označenie	staničenie (km)	D1 poloha	dĺžka (m)	výška (m)	typ steny
PHS 1	67,584-68,114	vpravo	530	3-3,5	zvislá, prevažne na moste
PHS 2	67,664-68,114	vľavo	450	3,0	zvislá, na moste

Oplotenie

Existujúci plot bude narušený výstavbou ľavej časti diaľnice, a preto bude v prevažnej dĺžke odstránený.

Príprava územia

V rámci prípravy územia sa predpokladá odstránenie všetkých porastov z plochy trvalého záberu a úprava plôch pre zriadenie stavebných dvorov. Úprava plôch bude pozostávať z odhumusovania, uloženia prebytočného humusu na medziskládky a jeho následného ošetrovania po dobu spätného využitia na zahumusovanie cestného telesa.

Vegetačné úpravy a náhradná výsadba

Vegetačné úpravy na cestnom telese diaľnice a portálov tunela budú mať polyfunkčný charakter s cieľom protieróznej ochrany svahov zemného telesa, zmiernenia negatívnych vplyvov dopravy na prírodné i životné prostredie (zachytávanie exhalátov a čiastočne aj hluku) a začlenenia telesa diaľnice do krajiny. Na násypových svahoch cestného telesa diaľnice a západnom portáli tunela budú riešené zahustené kríkové výsadby a skupinové výsadby rôznych druhov stromov tak, aby vznikla súvislá kompaktná masa zelene s pestrou výškovou a farebnou štruktúrou. Druhové zloženie bude zodpovedať miestnym klimatickým a pôdnym podmienkam s dôrazom na pôvodné druhy drevín typické pre krajinu Spiša.

Prístupové cesty na stavenisko a stavebné dvory

Prístup na stavenisko k jednotlivým častiam stavby, resp. k stavebným dvorom, depóniám a plochám pre zariadenie staveniska bude počas výstavby zabezpečený pomocou prístupových ciest po existujúcich cestách, ktoré budú upravené na predpokladané zaťaženie (spevnenie povrchu) a ďalej po trase rozostavanej diaľnice. Hlavné stavebné dvory sú navrhnuté na západnom portáli tunela v katastri obce Korytné a pri východnom portáli tunela medzi diaľnicou a cestou I. triedy v katastri obce Široké.

Depónie

Pre skládky prebytku z výkopu v trase diaľnice a z výrubu tunela sa predpokladajú nasledovné plochy:

- *Lokalita Stredné pole*

Depónia sa nachádza v KÚ Korytné pri západnom portáli. Celková predpokladaná plocha depónie je 34 720 m². Pri priemernej výške uloženého materiálu 7 m je kapacita skládky cca 220 000 m³. Po ukončení ukladania materiálu bude depónia zrekultivovaná uloženou ornitou.

- *Lokalita Brezový jarok*

Je situovaná pri východnom portáli tunela v k.ú Široké pri prístupovej ceste k portálu z cesty 1/18. Celková predpokladaná plocha depónie je 27 145 m². Pri priemernej výške uloženého materiálu 9 m je kapacita skládky cca 220 000 m³. Po ukončení ukladania materiálu bude depónia zrekultivovaná uloženou ornitou.

- *Lokalita Rozsochy*

Pri východnom portáli tunela v k.ú Široké je pre depóniu navrhnutá rezervná lokalita Rozsochy. Celková predpokladaná plocha depónie je 33 970 m². Pri priemernej výške uloženého materiálu 7 m je kapacita skládky cca 212 500 m³. Po ukončení ukladania materiálu bude depónia zrekultivovaná uloženou ornitou.

V rámci stavby sa uvažuje len s dočasnými depóniami humusu. Na skládku humusu budú slúžiť plochy pri trase v blízkosti depónií.

Vyvolané investície

V súvislosti s navrhovaným riešením bude potrebné zrealizovať nasledujúce úpravy, resp. prekládky:

- Úprava cesty III/018184 v Korytnom
- Úprava cesty III/018183
- Úprava Pongráčovského potoka
- Úprava kanalizácie pod mostom Korytné
- Úprava prírodného el. vedenia 22kV - západný portál
- Úprava prírodného el. vedenia 22kV - východný portál
- Preložky oznamovacích vedení

Varianty navrhovanej činnosti

V súlade s § 22, ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov musí zámer obsahovať najmenej dve variantné riešenia navrhovanej činnosti ako aj nulový variant.

Vzhľadom na to, že účelom navrhovanej činnosti **je dostavba** prevádzkovej diaľnice na plný profil a dostavba ľavej tunelovej rúry tunela Branisko, v mieste ktorej je v súčasnosti vybudovaná úniková štôľňa (pôvodne prieskumná štôľňa), navrhovateľ požiadal Ministerstvo životného prostredia SR podľa § 22 ods. 7 zákona č. 24/2006 Z. z. o upustenie od variantného riešenia navrhovanej činnosti. Ministerstvo životného prostredia SR žiadosti navrhovateľa vyhovel a listom č. 5905/12-3.4-ml zo dňa 24.5.2012 upustilo od požiadavky variantného riešenia zámeru. Navrhovaná činnosť „Diaľnica D1 Beharovce – Branisko, 2. profil“ bola posudzovaná v nulovom variante a v jednom variante činnosti.

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

1. Vypracovanie správy o hodnotení

Technické riešenie navrhovanej činnosti bolo podrobne spracované v dokumentácii pre územné rozhodnutie (ďalej „DÚR“), ktorú vypracovala spoločnosť Geoconsult, spol. s r.o. Bratislava v novembri 2010. Listom zo dňa 16.3.2011 navrhovateľ (Národná diaľničná spoločnosť, a.s.) zaslal na Ministerstvo životného prostredia SR žiadosť o stanovisko k DÚR pre navrhovanú činnosť Diaľnica D1 Beharovce – Branisko, 2. profil. Ministerstvo životného prostredia SR pri vypracovaní stanoviska vychádzalo z nasledovných podkladov a informácií:

- Komplexná dokumentácia z posudzovania vplyvov diaľnice D1 Beharovce - Branisko, z roku 1995, ktoré sa vykonalo podľa zákona NR SR č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.
- Záverečné stanovisko z posudzovania vplyvov diaľnice D1 Beharovce - Branisko, z 18.8.1995.
- Dokumentácia pre územné rozhodnutie, zhotoviteľ Geoconsult, spol. s r.o., Bratislava 2010.
- Vlastné informácie a zistenia.

Po dôkladnom preštudovaní uvedených dokumentácií Ministerstvo životného prostredia SR listom č. 4918/11-3.4/ml zo dňa 26.4.2011 dospelo k záveru, že pôvodne bola posudzovaná diaľnica len v polovičnom profile, čiže údaje o vplyvoch na životné prostredie sú len za jednu tunelovú rúru. Pre 2. profil diaľnice Beharovce - Branisko bolo potrebné vypracovať posúdenie vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zákon č. 24/2006 Z. z.“).

Zámer podľa zákona č. 24/2006 Z. z. pre činnosť „Diaľnica D1 Beharovce – Branisko, 2. profil“, vypracovala spoločnosť Geoconsult, spol. s r.o., so sídlom v Bratislave v októbri 2012. Navrhovateľ, NDS, a.s. so sídlom v Bratislave, predložil Ministerstvu životného prostredia SR podľa § 22 zákona zámer na posúdenie podľa zákona. Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR“) predložilo zámer na zaujatie stanoviska podľa § 23 ods. 1 zákona nasledovným subjektom: 20 dotknutým orgánom, Ministerstvu dopravy, výstavby a RR SR, 3 obciam a bývalému Krajskému stavebnému úradu v Prešove, t.č. Obvodnému úradu v Prešove, odboru výstavby a bytovej politiky.

V stanoviskách k zámeru, ktoré boli MŽP SR doručené od uvedených subjektov podľa §23 zákona, sa vyskytlo niekoľko konkrétnych pripomienok k predloženej dokumentácii i k navrhovanej činnosti.

Po preštudovaní predloženého zámeru a s prihliadnutím na doručené stanoviská MŽP SR v spolupráci s rezortným orgánom, povoľujúcim orgánom a po prerokovaní s navrhovateľom určilo podľa § 30 zákona dňa 11.1.2013 pod číslom 5905/12-3.4/ml rozsah hodnotenia.

Pre ďalšie, podrobnejšie hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti boli rozsahom hodnotenie určený okrem nulového variantu (stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila) a variant posudzovaný v zámere. Zo stanovísk doručených k zámeru vyplynula potreba v správe o hodnotení podrobnejšie rozpracovať nasledovné okruhy otázok súvisiacich s navrhovanou činnosťou:

1. Podrobnejšie vyhodnotiť vplyv navrhovanej činnosti na biotu, najmä na vtáčie územie a na územia NATURA 2000.
2. Vypracovať hydrologické posúdenie a vyhodnotiť vplyvy navrhovanej činnosti na režim podzemných vôd a povrchových vôd.
3. Na verejné prerokovanie pripraviť vhodnú vizuálnu prezentáciu navrhovanej činnosti (napr. mapy, fotodokumentáciu, počítačovú simuláciu objektov a pod.).
4. Dopracovať opatrenia zo zámeru na minimalizáciu identifikovaných vplyvov.
5. Vyhodnotiť ostatné opodstatnené pripomienky doručené k zámeru.

Správu o hodnotení navrhovanej činnosti vypracovala spoločnosť Geoconsult, spol. s r.o., so sídlom v Bratislave v auguste 2013 a následne bola doručená na MŽP SR. Koordinátorom riešiteľského kolektívu bol RNDr. Ivan Jakubis.

2. Rozoslanie a zverejnenie správy o hodnotení

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia environmentálneho hodnotenia a riadenia, Odbor environmentálneho posudzovania, listom č. 2449/13 – 3.4/ml zo dňa 24. 09. 2013 podľa § 33 ods. 1 zákona rozoslalo správu o hodnotení navrhovanej činnosti rezortnému orgánu, dotknutému orgánu, povoľujúcemu orgánu, dotknutým obciam a dotknutej verejnosti.

Správa o hodnotení navrhovanej činnosti bola zverejnená na <http://eia.enviroportal.sk>.

3. Prerokovanie správy o hodnotení s verejnosťou

Verejné prerokovania Správy o hodnotení „Diaľnica D1 Beharovce – Branisko, 2. profil“ sa konali v každej dotknutej obci samostatne v októbri 2013. V obciach Korytné sa verejné

prerokovanie konalo 22.10.2013 o 16.00 hod., v obci Beharovce 22.10.2013 o 17.30 hod. a v obci Široké 23.10.2013 o 16.00 hod.

Obec Beharovce

Na verejnom prerokovaní sa zúčastnili starosta obce, 4 občania, 4 zástupcovia navrhovateľa a 2 zástupcovia spracovateľa Správy o hodnotení.

Prerokované boli nasledovné otázky, ktoré sa týkali razenia profilu tunela v trase únikovej štôlni, prevádzky pravej tunelovej rúry počas výstavby ľavej strany a ako to bude s bezpečnosťou, stavu monitoringu podzemných vôd v súčasnosti, spôsobu prepravy materiálu počas výstavby, či budú zasiahnuté cesty v obci, riešenia kanalizácie počas výstavby, technológie razenia tunelovej rúry a zabezpečenia dostatočného vetrania.

Všetky otázky občanov boli zodpovedané a objasnené, obec súhlasí so závermi uvedenými v Správe o hodnotení diaľnice D1 Beharovce - Branisko, 2. profil.

Obec Korytné

Na verejnom prerokovaní sa zúčastnili starosta obce, občania obce záujem neprejavili, 4 zástupcovia navrhovateľa a 2 zástupcovia spracovateľa Správy o hodnotení.

Navrhovateľ prekonzultoval s pánom starostom problémy obce Korytné pri realizácii 2. profilu diaľnice, ktoré sa týkali najmä vodného zdroja v obci. Obec Korytné požaduje vybudovať náhradný zdroj pitnej vody skôr ako pri realizácii 2. profilu diaľnice D1 Beharovce - Branisko pretože v obci je katastrofálny stav s pitnou vodou.

Obec Široké

Na verejnom prerokovaní sa zúčastnili starosta obce, 4 občania, 4 zástupcovia navrhovateľa a 1 zástupcovia spracovateľa Správy o hodnotení.

Prerokované boli nasledovné otázky, ktoré sa týkali roka začiatku realizácie výstavby diaľnice a možnosti jeho posunu do skoršieho obdobia, technológie razenia tunela, bezpečnosti pravej tunelovej rúry počas výstavby, výšky nákladov na výstavbu, aká je časová postupnosť realizácie jednotlivých úsekov diaľnice.

Všetky otázky občanov boli zodpovedané a objasnené, obec súhlasí so závermi uvedenými v Správe o hodnotení diaľnice D1 Beharovce - Branisko, 2. profil.

NDS, a.s., pozvala na verejné prerokovanie správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie pozvánkou č. 68805/30101/2013 zo 7.10.2013 Obvodný banský úrad v Košiciach. Obvodný banský úrad v Košiciach zaslal listom č. 1229-2892/2013 stanovisko, v ktorom uviedol, že v úseku navrhovanej predmetnej stavby v obode pôsobnosti tunajšieho úradu v katastri obce Široké sa nenachádzajú zistené výhradné ložiská nerastov (zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov), z čoho vyplýva, že v úseku plánovanej stavby v katastri obce Široké nebudú dotknuté záujmy ochrany a využívania nerastného bohatstva (výhradných ložísk). Úrad k predmetnej správe o hodnotení nemá pripomienky.

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení

V zákone stanovenej lehote podľa § 18 zákona boli doručené od dotknutých subjektov nasledovné písomné stanoviská:

Obec Korytné, list č. 17/2013/Pa zo dňa 20. 10. 2013

Obec k správe o hodnotení navrhovanej činnosti zaslala stanovisko, v ktorom požaduje:

1. Urýchlene riešiť problém vodného zdroja pre obec, pretože pôvodný výdatný vodný zdroj bol výstavbou diaľnice zlikvidovaný. Novovybudovaný náhradný vodný zdroj svojou výdatnosťou nepostačuje a situácia v obci s dodávkou pitnej vody je katastrofálna. Obec

žiada riešiť tento problém už od roku 2011. Obec predložila návrh na riešenie tohto problému na jednaní na SÚD Beharovce ešte dňa 11. 06. 2013, ale ani monitoring prameňov nebol do dnešného dňa zahájený.

2. Zabezpečiť protihlukové opatrenia na mostoch na elimináciu hluku v obci Korytné.

S umiestnením depónie v lokalite Stredné pole obec súhlasí. V závere stanoviska obec konštatuje, že so závermi správy o hodnotení navrhovanej činnosti súhlasí.

Obec Široké, list č. 568/2013 zo dňa 29. 10. 2013

Obec Široké v stanovisku uviedla, že k správe o hodnotení „Diaľnica D1 Beharovce – Branisko, 2. profil“ nemá žiadne námietky.

Prešovský samosprávny kraj, Odbor regionálneho rozvoja, list č. 5096/2013/ODDUPZP-002 zo dňa 30. 10. 2013

Úrad Prešovského samosprávneho kraja v stanovisku konštatuje, že s umiestnením navrhovanej stavby súhlasí a nemá k nej pripomienky. Pri dodržaní opatrení na zmiernenie nepriaznivých vplyvov posudzovanej činnosti na životné prostredie súhlasí so zaslanou správou o hodnotení a žiada rešpektovať záväzné regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia podľa platného UPN VUC Prešovského kraja.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Odbor štátnej geologickej správy, list č. 55751/2013 zo dňa 31.10.2013

MŽP SR, Sekcia geológie a prírodných zdrojov má k spracovaniu kapitol súvisiacich s geologickou problematikou nasledovné pripomienky a odporúčania:

1. V kap. C.II. (Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia) je ako poskytovateľ východiskových materiálov, geologických prieskumov, podkladov a databáz uvedená Geologická služba Slovenskej republiky. Tieto služby poskytuje Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, odbor informatiky (ďalej len „SGUDŠ“).
2. V kap. C.II.2. (Geologické pomery) v podkapitole „Inžinierskogeologické pomery“ je chyba v názve kotliny, do ktorej územie patrí (Liptovskú kotlinu opraviť na Hornádsku). V častiach „Perm“ a „Kryštalinikum“ sú súvrstvia charakterizované inžinierskogeologickými typmi hornín. Uvedené názvy hornín však zodpovedajú litologickým, nie inžinierskogeologickým typom hornín. V časti „Paleogén“ odporúča k vyčleneným inžinierskogeologickým typom hornín doplniť zlepenca (borovské súvrstvie) a v časti „Kryštalinikum“ odporúča „kryštalinické horniny“ opraviť na „horniny kryštalinika“.

V texte kapitoly chýba stručný popis kvartérnych deluviálnych a fluviálnych zemín, ktoré sa vyskytujú na úpätí svahu západného portálu tunela a v údoliach povrchových tokov, ktoré trasa križuje. Do kapitoly odporúča doplniť Seizmicitu územia podľa platnej normy STN 1998-1.

3. Podľa prílohy č. 11. zákona chýba v kapitole zhodnotenie stavu znečistenia horninového prostredia.
4. Text uvádzaný v podkapitole „Hydrogeologické pomery“ odporúča presunúť do kap. C.II.6. (Hydrologické pomery).
5. V kap. C.II.6. (Hydrologické pomery) odporúča okrem vyššie uvedeného doplniť do textu, že pre hydrogeologické pomery daného územia je dôležité tektonické porušenie horninového masívu. Chýba popis hydrogeologických pomerov kvartérnych sedimentov, chýbajú údaje o pásmach hygienickej ochrany vodárenských zdrojov a zhodnotenie stavu znečistenia podzemných a povrchových vôd.
6. V kap. C.II.17. (Celková kvalita životného prostredia) v časti „Zraniteľnosť horninového prostredia“ odporúča doplniť zraniteľnosť horninového masívu v trase ľavej tunelovej rúry a to vplyvom dosahu zvetrania v priportálových úsekoch, ako aj vplyvom

tektonického porušenia v úsekoch križovania regionálnych zlomových línií a dielčích tektonických porúch v rámci geologických jednotiek. Zraniteľnosť horninového prostredia sa môže prejaviť aj znížením stability podložia pri budovaní násypov mostných opôr, pri zakladaní mostných objektov a pri budovaní západného portálu ľavej tunelovej rúry.

7. V kap. C.III.2. (Vplyvy na horninové prostredie a reliéf) chýba stručné vyjadrenie k vplyvom na nerastné suroviny a geodynamické javy podľa prílohy č. 11 zákona.
8. V kap. C.IV.2. (Technické opatrenia) odporúča k opatreniam pre ochranu horninového prostredia a reliéfu na str. 98 doplniť bod v znení: „Počas výstavby je potrebné zabezpečiť geologický dozor pri zakladaní stavebných objektov diaľnice D1 a pri razení druhej tunelovej rúry“.
9. Do kap. VI.1. (Návrh monitoringu od začatia výstavby ...) odporúča doplniť geotechnický monitoring na sledovanie stability zárezového svahu západného portálu ľavej tunelovej rúry, ako aj na sledovanie stability pri razení ľavej tunelovej rúry tunela Branisko.

Záverom ministerstvo upozorňuje na skutočnosť, že podľa priloženej situácie ŠGÚDS v dotknutom území navrhovanej činnosti eviduje prieskumné územia, skládky odpadov a potenciálne svahové deformácie.

Podľa Informačného systému environmentálnych záťaží je v dotknutom území registrovaná pravdepodobná environmentálna záťaž LE (006) Korytné - skládka Stredné pole.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny, list č. 7858/2013-2.1 zo dňa 08. 11. 2013

Sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny (ďalej len „SOPaTK“) požiadala o stanovisko Štátnu ochranu prírody Slovenskej republiky (ďalej len „ŠOP SR“) ako odbornú organizáciu Ministerstva životného prostredia SR, ktorého kópia bola súčasťou stanoviska. ŠOP SR pripravovala tiež odborné stanovisko (č. ŠOP SR/4040/2012) k zámeru navrhovanej činnosti a v predloženom stanovisku uvádza tiež plnenie špecifických požiadaviek, ktoré boli súčasťou rozsahu hodnotenia č. 5905/12-3.4/ml. So stanoviskom ŠOP SR sa SOPaTK stotožňuje.

SOPaTK v závere stanoviska upozorňuje na dopracovanie kapitoly C. VI. Návrh monitoringu a poprojektovej analýzy, ktorá je dôležitá pre vypracovanie záverečného stanoviska ako aj pre samotnú realizáciu stavby. Preto ju odporúčajú doplniť o konkrétne požiadavky na monitoring záujmov ochrany prírody podľa stanoviska a v spolupráci so ŠOP SR.

Štátna ochrana prírody SR, list č. ŠOP SR / 4025/2013 zo dňa 30. 10. 2013

K predloženej správe o hodnotení má nasledovné pripomienky:

1. Z hľadiska ochrany prírody
  - Návrh monitoringu je veľmi všeobecný a dokonca sa odvoláva na záverečné stanovisko, ktoré ešte nie je vypracované. Požiadavka monitorovania vplyvu na územia sústavy Natura 2000 sa odvoláva na „odporúčania ŠOP SR (textové prílohy)“, ktoré v predloženom elaboráte nenašli.
  - V kapitole Návrh kontroly dodržiavania stanovených podmienok nezodpovedá obsah názvu, obsahuje len všeobecné definície monitoringu, ale nenavrhuje žiadny kontrolný mechanizmus.
  - Súčasťou hodnotenia navrhovanej stavby sú lokality určené na depóniu prebytočnej zeminy z tunela, v kap. C. II. 7 Fauna a flóra..., časť Charakteristika biotopov záujmového územia (str. 50 - 51) však chýba charakteristika vegetácie - všetkých typov biotopov na týchto lokalitách, a to tak charakteristika nelesných ako aj lesných biotopov, najmä biotopov lužných lesov, aj keď zásah do nich bude riešený ako výrub drevín podľa § 47 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Lokalita č. 2 Rozsochy (Dolinský potok) je čiastočne charakterizovaná výskytom biotopov Lk5 a Lk6.

- V časti Migračné trasy živočíchov (str. 51) nie je uvedená charakteristika - analýza migračných trás živočíchov, namiesto charakteristiky je už priamo uvedené hodnotenie "diaľnica z hľadiska migrácie nepredstavuje významnejšiu bariéru" (t. j. názov nezodpovedá obsahu).
- V kapitole 10. Územný systém ekologickej stability (str. 60-61) sa všeobecne konštatuje, že obec Široké má spracovaný návrh miestneho ÚSES, no nie je uvedené, ktoré jeho prvky budú navrhovanou činnosťou dotknuté.
- V časti III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov ... chýba zhodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na biotopy a na prvky ÚSES miestnej úrovne.
- Biotopy Lk5 a Lk6 na lokalite depónie Rozsochy (Dolinský potok) - nesúladi medzi textom správy a jej mapovou prílohou č. 3, kde podľa detailu mapy „A“ depónia prebytočnej zeminy z tunela je situovaná medzi dve rokliny a nemala by zasiahnuť uvedené biotopy, ale podľa textovej časti, tabuľka na str. 86 by malo byť zasiahnutých 1,7 ha biotopu Lk5 aj 1,7 ha biotopu Lk6 a uvažuje sa aj s výrubom drevín. Lokality depónií prebytočnej zeminy z tunela v k. ú. Široké sa bezprostredne dotýkajú líniovej zelene, ktorá v sústave veľkoblokovej poľnohospodárskej pôdy v tejto časti k. ú. plní významnú ekostabilizačnú funkciu a je dôležitým refúgiom bioty (prvok MÚSES).
- Podľa hodnotenia vplyvov na regionálny biokoridor Svinka (str. 92) sa neočakáva vplyv na tento prvok RÚSES, pretože sa v jeho okolí nebudú realizovať žiadne významnejšie stavebné práce. Ale v prípade využitia lokality č. 2 Rozsochy na depóniu prebytočnej výkopovej zeminy, bude tento biokoridor priamo ovplyvnený prístupovou cestou k nej a túto skutočnosť správa nehodnotí.

2. Z hľadiska plnenia špecifických požiadaviek rozsahu hodnotenia (požiadavky bez zásadných pripomienok neboli v stanovisku citované):

Požiadavka 5. Vyhodnotiť ostatné opodstatnené pripomienky doručené k zámeru.

Komentár: V stanovisku ŠOP SR č. ŠOP SR/4040/2012 k zámeru bola uvedená požiadavka „Do návrhu monitoringu a poprojektovej analýzy odporúčame zahrnúť aj monitoring záujmových území ochrany prírody.“, ktorá je okrem toho aj všeobecnou požiadavkou, ale napriek tomu nie je splnená (podrobnejšie v hodnotení SoH). Požiadavku naďalej pokladáme za opodstatnenú.

Národná diaľničná spoločnosť, a. s. požiadala ŠOP SR o stanovenie požiadaviek pre rozsah hodnotenia Diaľnice D1 Beharovce - Branisko, 2. profil vo vzťahu k územiám sústavy Natura 2000. V liste č. ŠOP SR/2234/2013 boli požiadavky ŠOP SR uvedené, a preto ho ŠOP SR pokladá za doplnenie špecifických požiadaviek rozsahu hodnotenia. V stanovisku uvádza komentár k ich plneniu.

- Hodnotenie vplyvov D1 Beharovce - Branisko, 2. profil na územia sústavy NATURA 2000 podľa Metodickéj príručky k ustanoveniam článkov 6 (3) a 6 (4) smernice 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, 2002). Napriek skutočnosti, že niektoré územia sústavy NATURA 2000 sa nachádzajú vo vzdialenosti viac ako 5 km od D1 Beharovce - Branisko, je potrebné zhodnotiť vplyvy na živočíchy a ich biotopy, a to predovšetkým na druhy s väčšími lokomočnými schopnosťami a tiež s migráciami medzi pohoriami. Pritom je potrebné zhodnotiť aj vplyv D1 Beharovce - Branisko, 2. profil na integritu a koherenciu jednotlivých území i sústavy NATURA 2000 ako celku, vrátane kumulatívnych vplyvov známych projektov, ktoré sa realizujú a pripravujú v okolí. Je nevyhnutné hodnotiť vplyvy počas výstavby, vrátane hodnotenia súvisiacich činností (napr. depónie prebytočného materiálu) a vplyvy počas prevádzky. V prípade identifikácie negatívnych vplyvov treba navrhnúť zmierňujúce a prípadné kompenzačné opatrenia.

Komentár: Splnené.

- Hodnotenie vplyvov D1 Beharovce - Branisko, 2. profil na biotop penovcových pramenísk v pripravovanom ÚEV Travertíny na Branisku, ktoré sú citlivé na vyvážený hydrologický režim.

Komentár: Splnené.

- Biologický prieskum lokalít navrhnutých stavebných dvorov a depónií materiálu z razenia tunela, a to najmä vodných a na vodu viazaných živočíchov, drobných zemných cicavcov a plazov, potenciálneho výskytu sysľa pasienkového a chrapkáča poľného.

Komentár: V kap. C. II. 7. je uvedený zoznam živočíchov, ale nikde sa neuvádza ani zdroj údajov ani termín a trvanie prieskumu (ak bol vykonaný) ani lokality, na ktorých sa nachádzajú. Na základe uvedeného predpokladáme, že požadovaný prieskum nebol vykonaný a požiadavka nebola splnená. Úloha preto bude uložená v opatreniach pre ďalšie konanie.

- Výber lokality na uloženie materiálu z razenia tunela na základe vzájomného porovnania viacerých lokalít so zohľadnením vplyvov na záujmy ochrany prírody a krajiny, výber vhodnej lokality odporúčame konzultovať so ŠOP SR.

Komentár: Splnené.

- Monitoring území sústavy Natura 2000 na trvalých monitorovacích plochách, a to monitoring druhov a biotopov, ktoré sú predmetom ich ochrany (sledovanie prípadných zmien v stave jednotlivých druhov a biotopov); v súvislosti s uvedeným odporúčame založiť aj tzv. porovnávacie lokality mimo dotknutého územia ovplyvňovaného diaľnicou D1 Beharovce - Branisko, 2. profil.

Komentár: Nesplnené.

- Monitoring ďalších ovplyvnených záujmových lokalít ochrany prírody.

Komentár: Nesplnené.

Návrh riešenia a odôvodnenie:

Diaľnica D1 Beharovce - Branisko, 2. profil ako činnosť je prijateľná z hľadiska záujmov ochrany prírody. Predložená správa o hodnotení však prakticky nemá vypracovanú kapitolu C. VI. Návrh monitoringu a poprojektovej analýzy, ktorú ŠOP SR považuje za nevyhnutnú pre záverečné stanovisko aj pre samotnú realizáciu stavby. Preto ju odporúčajú doplniť o konkrétne požiadavky na monitoring záujmov ochrany prírody:

- prvky na monitorovanie, čas (pred, počas, po realizácii činnosti), trvanie (koľko rokov resp. vegetačných období, dokedy) a spôsob odovzdávania čiastkových výstupov a záverečnej správy (ktorému orgánu alebo organizácii).
- odporúčajú navrhnuť spôsob kontroly environmentálnych požiadaviek (tzv. environmentálny monitoring). Pripomienky vo vzťahu k chýbajúcim informáciám o biotopoch a prvkoch ÚSES vo väzbe na navrhované depónie prebytočnej zeminy z tunela a chýbajúcemu hodnoteniu vplyvov navrhovanej činnosti na ne možno doriešiť prostredníctvom realizácie navrhovaných opatrení za predpokladu, že budú zohľadnené nielen pri povoľovacom procese, ale už pri spracovaní ďalšieho stupňa PD a za spolupráce so ŠOP SR.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia vôd, list č. 50481/2013 (3552/2013-6.1) zo dňa 31. 10. 2013

V stanovisku konštatuje, že z hľadiska vecnej pôsobnosti sekcie vôd nemá k predloženej správe o hodnotení navrhovanej činnosti pripomienky.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, odbor pozemkový, list č. 4138/2013-430 zo dňa 07. 10. 2013

V stanovisku konštatuje, že z hľadiska záberu poľnohospodárskej pôdy podľa ustanovení zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pôdy“) sa spracovateľ dokumentácie podrobne nezaoberal:

- predmetom trvalého ani dočasného odňatia poľnohospodárskej pôdy,
- neriešil možné variantné umiestnenie zariadenia staveniska, skladové a skládkové plochy na poľnohospodárskej pôde a nezdôvodnil vybrané plochy pre tieto dočasné stavebné objekty,
- neidentifikovateľný je rozsah záberu poľnohospodárskej pôdy pre trvalé a dočasné odňatie, pre stavebné objekty trvalého a dočasného charakteru.

Z dokumentácie je zrejmé, že bude potrebné riešiť nielen zábery poľnohospodárskej pôdy v líniovom úseku trasy cesty, ale aj napojenie navrhovaných úsekov diaľnice na existujúcu cestnú sieť nižšej triedy.

V závere stanoviska Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR uvádza, že vzhľadom na dôležitosť úseku trasy diaľnice „Diaľnica D1 Beharovce - Branisko, 2. profil“ v kontexte širších vzťahov Diaľnice D1 v území Žilina - Martin - Poprad - Prešov, súhlasí s realizáciou predmetného investičného zámeru. V rámci ďalších etáp projektovej prípravy stavby „Diaľnica D1 Beharovce - Branisko, 2. profil“ ministerstvo žiada rešpektovať nasledovné zákonom o ochrane pôdy ustanovené podmienky:

1. Identifikovať a spresniť predpokladaný trvalý a dočasný záber poľnohospodárskej pôdy podľa stavebných objektov a stavebných úsekov (pred tunelom, za tunelom).
2. Minimalizovať výmeru dočasného odňatia tak, aby líniové manipulačné plochy pozdĺž cestného telesa boli riešené v rámci plôch trvalého odňatia, a aby zariadenie staveniska, skladové plochy, skládkové plochy depónií a iné dočasné objekty stavby boli riešené na nepoľnohospodárskych pozemkoch. Hľadať možné alternatívy situovania týchto plôch v riešenom území mimo poľnohospodárskej pôdy, a iba v nevyhnutných prípadoch na poľnohospodárskej pôde najnižšej kvality.
3. Navrhnuť alternatívne riešenia prístupových ciest na stavbu diaľnice po existujúcich pozemných komunikáciách (za účelom zníženia dočasného záberu) a tak zabezpečiť, aby sa nestavali nové prístupové cesty a využívala sa v čo najširšom rozsahu miestna cestná sieť.
4. Technicky zabezpečiť, aby realizáciou stavby nedošlo k znehodnoteniu kvality okolitej poľnohospodárskej pôdy (napríklad prejazdmi áut, poškodenie pôdy znečisťujúcimi látkami).
5. Nenarušovať ucelenosť honov a nestťažovať obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním trasy stavby, delením a drobením pozemkov alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie pôdy poľnohospodárskymi mechanizmami.
6. V prípade rozdelenia honov zabezpečiť prístup na poľnohospodársku pôdu vybudovaním účelových prístupových poľných ciest.
7. Vykonať skrávkú humusového horizontu poľnohospodárskych pôd odnímaných natrvalo a zabezpečiť ich hospodárne a účelné využitie na základe bilancie skrávky humusového horizontu,

8. Vykonať skrývku humusového horizontu poľnohospodárskych pôd odnímaných dočasne a zabezpečiť starostlivosť o skladovanú skrývku na základe bilancie skrývky humusového horizontu.
9. Zabezpečiť starostlivosť o skladovanú skrývku na základe bilancie skrývky humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy (zvlášť ornica, zvlášť podorničie).
10. Vykonať rekultiváciu dočasne odňatej poľnohospodárskej pôdy na základe schváleného projektu rekultivácie.
11. Každý návrh nepoľnohospodárskeho použitia podlieha vydaniu súhlasu s budúcim možným použitím poľnohospodárskej pôdy podľa § 13, 14 alebo 15 zákona o ochrane pôdy. Tento súhlas je podkladom na vydanie rozhodnutia o odňatí poľnohospodárskej pôdy podľa § 17 zákona o ochrane pôdy.

So zreteľom na uvedené dáva ministerstvo do pozornosti, že v zmysle ustanovení zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy a zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v danom prípade je dotknutým orgánom štátnej správy na úseku ochrany poľnohospodárskej pôdy, a tým aj kompetentným na zaujatie stanoviska k predmetnému zámeru a následne k záberu poľnohospodárskej pôdy Okresný úrad v Prešove.

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Sekcia ekonomiky, národný riaditeľ pre infraštruktúru, list č. SEEK/NRpI-43-1188/2013 zo dňa 11.10.2013

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky nemá pripomienky k predloženej správe o hodnotení navrhovanej činnosti z hľadiska jej vplyvov na životné prostredie. Upozorňuje však na skutočnosť, že predmetnou stavbou budú dotknuté záujmy Ministerstva obrany SR (v lokalite výstavby sa nachádzajú záujmové komunikácie OS SR), ktorých rešpektovanie bude ministerstvo vyžadovať pri posudzovaní dokumentácie stavby podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Hasičského a záchranného zboru, list č. PHZ-OPP-2013/002226-002 zo dňa 28. 10. 2013

K navrhovanej činnosti „Diaľnica D1 Beharovce - Branisko, 2. profil“ nemá MV SR v rozsahu svojich kompetencií a sledovaných záujmov pripomienky.

Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove, list č. KRHZ-PO-OPP-1406-2/2013, zo dňa 08. 10. 2013

Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Prešove v stanovisku upozorňuje, že podľa § 26 ods. 1) písm. b) zákona NR SR č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov je miestne a vecne príslušným orgánom na posúdenie predmetnej dokumentácie MV SR Prezídium Hasičského a záchranného zboru. Súčasťou dokumentácie je riešenie stavby tunela Branisko - druhý profil tunelovej rúry (ľavá tunelová rúra), pre ktorú nie sú upravené zásady protipožiarnej bezpečnosti.

Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov, list č. OU-PO-OOP4-2013/00022 zo dňa 17. 10. 2013

Okresný úrad v Prešove v stanovisku konštatuje, že navrhovaná činnosť má priamy vplyv na pôdu. Okrem trvalých a dočasných záberov pôdy má navrhovaná činnosť vplyv aj na kvalitu pôd. Navrhovaná činnosť je v súlade s platným Územným plánom veľkého územného celku Prešovského kraja, preto z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy úrad nemá námietky k predpokladanej realizácii navrhovanej činnosti „Diaľnica D1 Beharovce - Branisko, 2. profil“.

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, list č. OU-PO-OSZP1-2013/000230-6 zo dňa 31. 10. 2013

Okresný úrad v Prešove v stanovisku konštatuje, že k predloženej správe o hodnotení navrhovanej činnosti nemá zásadné pripomienky, avšak v rámci technických opatrení na zmiernenie nepriaznivého vplyvu stavby na životné prostredie úrad žiada, aby:

- pri výstavbe a realizácii akýchkoľvek stavebných objektov na plochách biotopov európskeho alebo národného významu alebo v ich blízkosti, boli časti plôch týchto biotopov v teréne vyznačené/ohraničené napr. prenosným oplotením, a to z dôvodu, aby realizačnými prácami súvisiacimi s výstavbou, neprišlo k zbytočnému poškodzovaniu tých častí plôch biotopov, ktoré nebudú priamo stavbou zničené (zastavané).
- dokumentácia pre stavebné povolenie bola včas predložená na ŠOP SR, aby na jej základe boli v teréne presne zidentifikované časti plôch stavbami zasiahnutých biotopov a časti plôch biotopov, ktoré bude potrebné v teréne vyznačiť/ohraničiť napr. prenosným oplotením za účelom zabránenia ich poškodzovaniu,
- bol pred vydaním stavebného povolenia vyžiadaný od príslušného orgánu ochrany prírody súhlas na zásah do biotopov.

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, list č. OU-PO-OSZP3/2013/00232-02 zo dňa 31. 10. 2013

Okresný úrad v Prešove v stanovisku konštatuje, že:

- z hľadiska ochrany ovzdušia k predloženému zámeru stavby nemá pripomienky,
- z hľadiska ochrany vôd úrad nemá pripomienky,
- z hľadiska štátnej správy odpadového hospodárstva nemá pripomienky,
- z hľadiska záujmov ochrany prírody úrad nemá pripomienky, avšak v stanovisku žiada, aby v dokumentácii pre povoľovacie konanie boli zidentifikované plochy zasiahnutých biotopov a prvkov ÚSES vo väzbe na navrhované depónie prebytočnej zeminy v spolupráci so ŠOP SR, RCOP Prešov.

Okresný úrad Levoča, odbor starostlivosti o životné prostredie, list č. OÚ-LE-OSZP-2013/00007-004 zo dňa 14. 10. 2013

Okresný úrad Levoča ako správny orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny po preštudovaní predloženej správy o hodnotení navrhovanej činnosti a na základe stanoviska odbornej organizácie ochrany prírody ŠOP SR RCOP S - NP Slovenský raj č. NPSR/2013-Kraj.1 zo dňa 10.10.2013, konštatuje:

- Vplyv predmetnej stavby na územie sústavy NATURA 2000 (územia európskeho významu a chránené vtáčie územie) nebude významne negatívny ani v rámci kumulatívnych vplyvov,
- Depónia materiálu a razenia pri obci Korytné nezasahuje do alúvia potoka Branisko, jeho rozsah a umiestnenie je z hľadiska ochrany prírody a krajiny prijateľné.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie úrad požaduje dopracovať:

- Na mieste styku navrhovanej depónie a alúvia potoka Branisko umiestniť prenosné oplotenie, aby nedošlo k poškodeniu mokradňových biotopov a brehových porastov počas výstavby (nad obcou Korytné).
- Monitorovanie vplyvu stavby na biotopy navrhovaného územia európskeho významu Travertíny na Branisku. Keďže je tento biotop citlivý na vyvážený hydrologický režim, pri realizácii stavby ho možno očakávať. Túto metodiku požadujeme prekonzultovať a odsúhlasiť Správou Národného parku Slovenský raj.

- Tesne pred realizáciou stavby (naplánovaný začiatok v r. 2020) je potrebné vykonanie komplexného prieskumu lokalít, kde by mali byť umiestnené stavebné dvory a depónia materiálu z razenia tunela zameraná na tieto zložky:
  - vplyv na drobné zemné cicavce a plazy,
  - potenciálny výskyt európsky významného chráneného živočícha syseľ pasienkový (*Spermophilus citellus*),
  - zhodnotenie vplyvu na vtáky, najmä na výskyt európsky významného chráneného živočícha chrapkáč poľný (*Crex crex*), ktorý hniezdi na zemi.

Okresný úrad Levoča, odbor starostlivosti o životné prostredie, list č. OU-LE-OSZP-2013/00011-002 zo dňa 02. 10. 2013

Okresný úrad Levoča ako správny orgán štátnej správy ochrany ovzdušia nemá k predloženej správe o hodnotení činnosti „Diaľnica D1 Beharovce – Branisko, 2 profil“ pripomienky.

Okresný úrad Levoča, odbor starostlivosti o životné prostredie, list č. OU-LE-OSZP-2013/00012-002 zo dňa 02.10.2013

Okresný úrad Levoča ako správny orgán štátnej vodnej správy nemá z hľadiska ochrany vodných pomerov k predloženej správe o hodnotení činnosti „Diaľnica D1 Beharovce – Branisko, 2 profil“ pripomienky.

Okresný úrad Levoča, odbor starostlivosti o životné prostredie, list č. OU-LE-OSZP-2013/00008-002 zo dňa 03. 10. 2013

Okresný úrad Levoča ako správny orgán štátnej správy odpadového hospodárstva nemá k predloženej správe o hodnotení činnosti „Diaľnica D1 Beharovce – Branisko, 2 profil“ pripomienky.

Okresný úrad Levoča, odbor krízového riadenia, list č. OU-LE-OKR- 2013/00108-002 zo dňa 19. 12. 2013

Nemá pripomienky

Okresný úrad Poprad, odbor pozemkový a lesný, list č. OU-PP-PLO-P/2013/613-2 zo dňa 28. 10. 2013

Za predpokladu dodržania zásad ochrany a využívania poľnohospodárskej pôdy podľa ustanovení zákona NR SR č.220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Okresný úrad Poprad, Pozemkový a lesný odbor nemá z hľadiska ochrany a využívania poľnohospodárskej pôdy k správe o hodnotení "Diaľnica D1 Beharovce - Branisko, 2. profil" pripomienky.

Ďalej v stanovisku úrad upozorňuje, že za účelom ochrany poľnohospodárskej pôdy je potrebné, aby boli splnené opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu negatívnych vplyvov na okolité prostredie a dôsledne dodržiavané zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy, ako nenahraditeľnej zložky životného prostredia.

Podľa zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. návrhy nepoľnohospodárskeho použitia poľnohospodárskej pôdy podliehajú posúdeniu z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy a vydaniu súhlasu v zmysle §13 - §15 zákona, ktorý pre katastrálne územia v okrese Levoča vydáva Okresný úrad Prešov, Odbor opravných prostriedkov.

Obvodný banský úrad v Košiciach, list č. 1229-2819/2013, zo dňa 10. 10. 2013

Obvodný banský úrad v stanovisku uvádza, že v úseku navrhovanej predmetnej stavby v obvode pôsobnosti tunajšieho úradu v katastri obce Široké sa nenachádzajú zistené výhradné

ložiská nerastov (zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov), z čoho vyplýva, že v úseku plánovanej stavby v katastri obce Široké nebudú dotknuté záujmy ochrany a využívania nerastného bohatstva (výhradných ložísk). Úrad k predmetnej správe o hodnotení nemá pripomienky.

Obvodný banský úrad v Spišskej Novej Vsi, list č. 824-2364/2013, zo dňa 21. 10. 2013

Obvodný banský úrad v stanovisku konštatuje, že v záujmovom území sa nenachádzajú objekty a záujmy chránené podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov. Preto úrad nemá pripomienky a námietky k správe o hodnotení vo veci „Diaľnica D1 Beharovce - Branisko, 2. profil“.

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, list č. OHŽP-7677/13 zo dňa 24. 10. 2013

Úrad verejného zdravotníctva SR v stanovisku konštatuje, že so správou o hodnotení navrhovanej činnosti „Diaľnica D1 Beharovce - Branisko, 2.profil“ súhlasí. Zároveň požaduje, aby bol investor, realizátor a prevádzkovateľ stavby v záverečnom stanovisku zaviazaný:

- plniť opatrenia vyplývajúce z časti IV. predloženej správy o hodnotení „Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie“,
- zabezpečiť monitorovanie hluku počas výstavby a prevádzky diaľnice za účelom zistenia účinnosti realizovaných protihlukových opatrení,
- prijať pri organizácii výstavby také opatrenia, aby vplyv hluku a exhalátov z dopravy pri preprave stavebných materiálov, stavebných strojov a samotnej výstavbe dosiahol čo najnižšiu úroveň.

Svoje požiadavky úrad odôvodňuje nasledovne:

Pre potreby správy o hodnotení bola vypracovaná hluková a emisná štúdia.

1. Z hlukovej štúdie vyplynulo, že v niektorých častiach vonkajšieho dotknutého chráneného územia spôsobuje doprava v sledovanom úseku D1 prekračovanie prípustných hodnôt určujúcej veličiny pre hluk z pozemnej dopravy v zmysle platnej legislatívy. S ohľadom na zvýšenie hlukovej záťaže v dotknutom okolí, v dôsledku nárastu dopravy, boli v rámci prípravy projektu dostavby D1 navrhnuté protihlukové opatrenia vo forme protihlukových stien. Najnepriaznivejšia situácia z pohľadu hlukovej záťaže je v dotknutom obytnom území obce Korytné. Obec sa nachádza priamo pod mostným objektom - mimo úrovňové križovanie D1 s obcou Korytné (preklopenie údolia s potokom Branisko). V tomto úseku sa navrhujú protihlukové steny na obidvoch stranách mosta. V prípade, že most bude tvorený dvoma samostatnými mostmi a medzi nimi bude voľný priestor, je nutné vybudovať protihlukové steny po obidvoch stranách jednotlivých jazdných pruhoch. Ak obidve jazdné pruhy budú na spoločnom mostnom telese, je postačujúce vybudovať protihlukové steny len na vonkajšej strane okraja vozovky na moste. Ostatné obytné územie v obci Beharovce a osade Pod Branisko nebudú v dôsledku nárastu dopravy v sledovanom časovom horizonte (do roku 2040) vystavené nadmernému hluku z dopravy po diaľnici D1.
2. Emisná štúdia nepredpokladá negatívny vplyv prevádzky diaľnice na kvalitu ovzdušia, pričom podľa jej záverov nebude dochádzať k prekračovaniu limitov prípustných koncentrácií škodlivých látok. Počas výstavby však dôjde k dočasnému zhoršeniu kvality ovzdušia exhalátmi a prachom v mieste stavby a v trasách dovozu stavebných materiálov.

Na základe porovnania posudzovaného dobudovania diaľnice D1 v úseku Beharovce - Branisko na plný profil vrátane druhej (ľavej) tunelovej rúry tunela Branisko s variantom nulovým (stav bez realizácie investícií), je navrhované investičné riešenie po zabezpečení

opatrení na elimináciu a minimalizáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie jednoznačne najvýhodnejšie. Z pohľadu ochrany verejného zdravia je možné s realizáciou dobudovania diaľnice D1 v úseku Beharovce - Branisko na plný profil súhlasiť za predpokladu zabezpečenia účinných protihlukových opatrení. Uvedená stavba bude v rámci územného konania posúdená orgánom verejného zdravotníctva v zmysle platnej legislatívy.

V závere stanoviska Úrad verejného zdravotníctva SR požaduje z hľadiska ochrany obyvateľstva pred hlukom a vibráciami z prevádzky diaľnice D1 pred uvedením stavby do trvalej prevádzky preukázať výsledkami merania hluku na fasádach najbližších objektov s dlhodobým pobytom osôb, že po realizácii navrhovaných protihlukových opatrení v obytných zónach dotknutých navrhovanou činnosťou nebudú prekračované najvyššie prípustné hodnoty hluku a vibrácií v dennej, večernej a nočnej dobe v zmysle platnej legislatívy.

5. Vypracovanie odborného posudku v zmysle § 36 zákona

Posudok v zmysle § 36 zákona č. 24/2006 Z.z. spracoval: HES-COMGEO, spol. s r.o., Banská Bystrica právnická osoba odborne spôsobilá na posudzovanie vplyvov na životné prostredie, na základe určenia Ministerstva životného prostredia listom č. 5905/12-3.4/ml, z 05.11.2013. Posudzovateľ je vedený v zozname odborne spôsobilých osôb pod číslom 27/2000-OPV-PO v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia č. 113/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie. Posudok bol vypracovaný v decembri 2013.

Posudok bol spracovaný na základe predloženej správy o hodnotení navrhovanej činnosti s prihliadnutím na doručené stanoviská.

V posudku bolo konštatované, že posudzovaná správa o hodnotení zodpovedá nárokom, ktoré zo zákona vyplývajú pre spracovanie tohto stupňa dokumentácie. Dokumentácia je vypracovaná podľa obsahovej štruktúry uvedenej v prílohe č.11 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Posudzovateľ konštatoval, že metódy použité na vyhodnotenie dopadov činnosti zodpovedali účelu hodnotenia vplyvov na životné prostredie a formulované závery sú vo väčšine prípadov relevantné.

Spracovateľ posudku **odporučil** navrhovanú činnosť v realizačnom variante vyhodnotenom Správou o hodnotení s doplnením požiadavky na akceptovanie významných námietok a požiadaviek vznesených v procese hodnotenia. Súčasne kladie dôraz na dodržanie opatrení na zmiernenie negatívnych vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vyplývajúcich zo správy o hodnotení a stanovísk k nej vydaných.

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Vplyvy na obyvateľstvo

Vplyvy na obyvateľstvo predstavujú najmä zdravotné riziká a narušenie pohody a kvality života, čo priamo súvisí najmä s hygienou prostredia, ktoré pri dopravnej stavbe súvisí so zvýšenou hlučnosťou, vibráciami a produkciou emisií a nepriamo aj s bezpečnosťou cestnej premávky.

Hluková štúdia

Pre potreby posúdenia vplyvu zvýšenej hlučnosti na obyvateľstvo v dotknutom území bola vypracovaná hluková štúdia (Euroakustik, s.r.o., 2012). Výstavba navrhovanej činnosti je lokalizovaná v katastrálnych územiach obcí Beharovce, Korytné a Široké. V dotknutom okolí sledovaného úseku diaľnice D1 sa nachádzajú tri obytné územia – Beharovce, Korytné a osada Pod Braniskom. Hluková záťaž v okolí sledovaného úseku diaľnice D1, od križovatky SSÚD Beharovce po vyústenie za východným portálom tunela Branisko, bola stanovená

pomocou predikcie s využitím matematického modelovania. Stanovenie hlukovej záťaže bolo urobené pre tri rôzne situácie prevádzky cestnej dopravy po sledovanom úseku diaľnice D1 – súčasná situácia (vychádzalo sa z priemernej ročnej intenzity dopravy na sledovanom úseku D1 v roku 2011), situácia v roku 2040 bez vybudovania navrhovanej činnosti a situácia v roku 2040 s vybudovaním navrhovanej činnosti. V zmysle požiadaviek zadávateľa bol model a výpočet hlukovej záťaže urobený do vzdialenosti cca 500 metrov od osi súčasného zastavania diaľnice D1. Vykonalo sa krátkodobé meranie v šiestich miestach súbežne a jedno 24-hodinové meranie. Meranie bolo robené pri súčasnom sledovaní intenzity dopravy a meteorologických podmienok. S ohľadom na zvýšenie hlukovej záťaže v dotknutom okolí v dôsledku nárastu dopravy, boli navrhnuté protihlukové steny, ktoré sú lokalizované na moste ponad obec Korytné. Obytné územia v obci Beharovce a v osade Pod Braniskom nárastom dopravy v sledovanom časovom horizonte (do roku 2040) vystavené nadmernému hluku z dopravy po diaľnici D1.

Návrh protihlukových stien:

označenie	staničenie D1 (km)	poloha	dĺžka (m)	výška (m)	typ steny
PHS 1	67,584 – 68,114	vpravo	530	3 – 3,5	zvislá, prevažne na moste
PHS 2	67,664 – 68,114	vpravo	450	3,0	zvislá, na moste

Pre elimináciu nepriaznivého vplyvu hluku počas výstavby sú v hlukovej štúdii navrhnuté opatrenia, ktoré sú uvedené v príslušnej kapitole posudku.

Rozptylová štúdia

Pre posúdenie vplyvu odvetrania tunela na kvalitu ovzdušia v okolí navrhovanej činnosti, predovšetkým na dotknuté obce Beharovce, Korytné a Široké, bola vypracovaná rozptylová štúdia (Enviconsult spol. s r.o., 2012).

Diaľnica D1 má počas prevádzky charakter líniového zdroja znečisťovania ovzdušia. Automobilová doprava je v zmysle zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší klasifikovaná ako mobilný zdroj. Objekty tunela – výduchy na portáloch a vetracia šachta sú charakterizované ako stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia.

Pre posúdenie imisnej situácie v okolí navrhovanej diaľnice a tunela bol zostavený matematický model znečistenia ovzdušia – rozptylu znečisťujúcich látok. Zohľadnené boli emisné faktory, objem dopravy a jej zloženia podľa druhov vozidiel, pozdĺžny sklon komunikácie, rýchlosť jazdy vozidiel a poveternostných podmienok. Výpočet bol realizovaný pre nepriaznivé rozptylové podmienky pri nízkej rýchlosti vetra 0-2 m/s (triedy stability C, trieda rýchlosti 1). Uvažovalo sa s rýchlosťou vozidiel na diaľnici 100 km/hod a v tuneli 80 km/hod. Diaľnica bola pre výpočet daná ako štvorpruhová komunikácia. Výpočet bol spracovaný pre znečisťujúce látky oxid dusičitý NO₂ a oxid uhoľnatý CO. Vypočítané koncentrácie znečisťujúcich látok boli porovnané s limitnými hodnotami – hornými a dolnými medzami na hodnotenie úrovne znečistenia vonkajšieho prostredia stanovenými vyhláškou MPŽPaRR SR č. 360/2010 o kvalite ovzdušia.

A). Maximálne koncentrácie znečisťujúcich látok v trase diaľnice

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené výsledky výpočtu maximálnych koncentrácií znečisťujúcich látok v okolí diaľnice v kumulatívnom stave t.j. pôsobením emisií mobilných zdrojov, ktorými sú portály a vetracia šachta tunela. Výsledky sú porovnané s limitmi stanovenými vyhláškou MPŽPaRR SR č. 360/2010 Z.z. o kvalite ovzdušia.

Vypočítané maximálne koncentrácie znečisťujúcich látok v okolí diaľnice D1

ZL	Priemero- vané obdobie	Rok	Maximálna koncentrácia ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)			Limitná hodnota z hľadiska ochrany zdravia / vegetácie ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)*	Horná medza (ochrana zdravia / ochrana vegetácie) ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)*	Dolná medza (ochrana zdravia / ochrana vegetácie) ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)*
			okolie ZP	okolie VP	okolie VŠ			
NO ₂	1 hod	2020	25,5	21,8	1,6	200	140	100
		2040	26,4	23,0	1,8			
NO ₂	1 rok	2020	6,57	6,10	0,24	40/30	32/24	26/19,5
		2040	6,94	6,70	0,26			
CO	8 hod	2020	72,2	25,0	5,7	10 000	-	-
		2040	54,9	15,5	4,2			

ZP - západný portál, VP - východný portál, VŠ - vetracia šachta, ZL – znečisťujúca látka

*- Limitné hodnoty na ochranu zdravia ľudí podľa vyhlášky MPŽPRR SR č. 360/2010 Z.z. o kvalite ovzdušia: NO₂/1hod – 200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ sa nesmie prekročiť viac ako 18-krát za kalendárny rok (žiadna medza tolerancie) NO₂/1rok – 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (žiadna medza tolerancie), CO/8hod – 10 000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (60 % medza tolerancie).

Z hľadiska vplyvu exhalátov z dopravy na zdravotný stav obyvateľstva je rozhodujúce pôsobenie NO₂. Krátkodobý limit pre CO je 50-krát vyšší ako pre NO₂ a vypočítané koncentrácie CO sa pohybujú na úrovni desiatín povoleného limitu. Najnepriaznivejšie miesto z pohľadu imisného zaťaženia sa nachádza v priestore západného portálu. Maximálne 1-hodinové koncentrácie NO₂ v bezprostrednom okolí portálu budú v roku 2020 dosahovať 25,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ a v roku 2040 26,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Je to najmä v dôsledku spôsobu odvetrania tunela, pri ktorom je cca 62 % vzdušiny z LTR odvedenej k západnému portálu.

Uvedená imisná záťaž je z pohľadu jej významnosti klasifikovaná ako mierna, nakoľko maximálna hodnota NO₂ 26,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ predstavuje iba cca 13 % limitnej hodnoty a je pod dolnou medzou na hodnotenie úrovne znečistenia ovzdušia. Uvedené výsledky potvrdzujú vplyv očakávanej „ekologizácie“ automobilov, ktorá sa premietá aj do poklesu hodnôt emisných faktorov. Dochádza tak k javu, že napriek narastajúcej intenzite dopravy medzi rokmi 2020 a 2040 sa imisná situácia v súvislosti s dopravou výrazne nezmení. V prípade CO by malo dôjsť k poklesu imisného zaťaženia.

Poznámka: Uvedený výpočet reprezentuje nepriaznivé rozptylové podmienky, ktoré sa v danom území, vzhľadom na jeho dobrú vetrateľnosť vyskytujú niekoľko dní v roku. Pri bežných rozptylových podmienkach dosahujú koncentrácie znečisťujúcich látok približne tretinu v porovnaní s nepriaznivými podmienkami.

B). Posúdenie vplyvu tunela

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené výsledky výpočtu koncentrácií ZL zo stacionárnych zdrojov, bez vplyvu emisií z mobilných zdrojov na trase D1 mimo tunela. Jedná sa teda o príspevok uvedených zdrojov k celkovej imisnej situácii v území.

Vypočítané maximálne koncentrácie znečisťujúcich látok v okolí portálov a vetracej šachty tunela

ZL	Priemero- vané obdobie	Rok	Maximálna koncentrácia ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)			Limitná hodnota z hľadiska ochrany zdravia / vegetácie ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)*	Horná medza (ochrana zdravia / ochrana vegetácie) ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)*	Dolná medza (ochrana zdravia / ochrana vegetácie) ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)*
			ZP	VP	VŠ			
NO ₂	1 hod	2020	10,5	3,8	1,2	200	140	100
		2040	10,5	4,0	1,2			
CO	8 hod	2020	66,1	16,6	5,3	10 000	-	-
		2040	51,9	12,7	3,5			

ZP - západný portál, VP - východný portál, VŠ - vetracia šachta, ZL – znečisťujúca látka

*- Limitné hodnoty na ochranu zdravia ľudí podľa vyhlášky MPŽPRR SR č. 360/2010 Z.z. o kvalite ovzdušia: NO₂/1hod – 200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ sa nesmie prekročiť viac ako 18-krát za kalendárny rok (žiadna medza tolerancie) CO/8hod – 10 000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (60 % medza tolerancie)

Príspevok odvetrávania tunela na znečistenie okolitého ovzdušia sa prejavuje v jednotlivých miestach rôzne. Výraznejšie sa prejavuje pri západnom portáli, kde je odvádzaných 62 % vzdušniny z LTR a 23 % vzdušniny z PTR. Príspevok emisií NO_x zo západného portálu tvorí cca 40 % celkových vypočítaných koncentrácií NO_x v tomto priestore. Príspevok emisií CO je ešte vyšší, čo je dôsledok nižšieho korekčného koeficientu CO, ktorý bol uplatnený pre klesanie v LTR, ako je tomu v prípade NO_x.

Situácia v okolí východného portálu je podstatne priaznivejšia, nakoľko do tohto priestoru sa odvádza iba cca 23 % znečisteného vzduchu z PTR a žiadny z LTR. Koncentrácie NO_x zo samotného portálu dosahujú max. 2 % limitu. Rovnako priaznivá situácia je aj v okolí vetracej šachty, ktorá má len veľmi mierny vplyv na okolité ovzdušie, prejavujúci sa v maximálnych koncentráciách NO_x 1,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (cca 0,5 % limitu) a CO 5,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (0,05 % limitu). Úroveň znečisťovania ovzdušia je podľa vyhlášky č. 360/2010 Z.z o kvalite ovzdušia výrazne pod dolnou medzou.

C). Posúdenie vplyvu diaľnice D1 na okolité obce

Cieľom posúdenia vplyvu diaľnice na okolité obce bolo zhodnotenie distribúcie znečisťujúcich látok na okrajoch obcí najbližšie k zdroju a porovnanie vypočítaných koncentrácií znečisťujúcich látok s hygienickými limitmi. Vyhodnotený bol vplyv na obce Beharovce, Korytné, Široké a na osadu Pod Braniskom.

Vypočítané maximálne koncentrácie znečisťujúcich látok na okraji sídiel

ZL	Priemerované obdobie	Rok	Maximálna koncentrácia ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)				Limitná hodnota z hľadiska ochrany zdravia ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)*
			Beharovce	Korytné	Široké	Pod Braniskom	
NO ₂	1 hod	2020	8,2	20,0	13,8	7,6	200
		2040	8,5	21,0	14,0	7,7	
NO ₂	1 rok	2020	1,2	4,5	2,5	1,1	40
		2040	1,1	5,0	2,6	0,9	
CO	8 hod	2020	8,0	42,0	12,0	16,6	10 000
		2040	3,5	29,0	7,0	12,3	

*- Vyhláška MPŽPRR SR č. 360/2010 Z.z. o kvalite ovzdušia

Koncentrácie znečisťujúcich látok klesajú úmerne so vzdialenosťou od zdrojov znečisťovania ovzdušia - komunikácie a portálov. Na okraji obce Korytné, kde sa prejavuje kumulovaný vplyv premávky na diaľnici a výduchu z portálu dosahuje max. koncentrácia NO₂ 20-21 µg/m³, čo je cca 10 % povoleného limitu. Úroveň znečisťovania ovzdušia je výrazne pod dolnou medzou podľa vyhlášky č. 360/2010 Z.z.

V ostatných obciach je situácia priaznivejšia, tu sa efekt stacionárnych zdrojov - výduchov z portálov už neprejavuje a imisné zaťaženie predstavuje iba samotná diaľnica. V obci Široké, kde sa diaľnica D1 najviac približuje k výbežku obce dosahuje vypočítaná krátkodobá koncentrácia NO₂ zhruba 7 % povoleného limitu, v ostatných obciach je to cca 4 % limitu.

Obyvatelia v okolí dopravnej trasy diaľnice D1 nebudú po dobudovaní diaľnice na plný profil ovplyvňovaní nadmernými imisiami z dopravy; prípustné koncentrácie znečisťujúcich látok v ovzduší v obytnej zóne nebudú prekračované ani pri nepriaznivých rozptylových podmienkach, pre ktoré bol model zostavený.

Úroveň znečisťovania ovzdušia vo všetkých obciach je výrazne pod dolnú medzu podľa vyhlášky č. 360/2010 Z.z o kvalite ovzdušia. Z hľadiska potreby monitorovania úrovne znečistenia vonkajšieho ovzdušia v predmetnom území možno aplikovať primerane § 7 zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší, podľa ktorého v takomto prípade, keď úroveň znečisťovania ovzdušia nedosahuje dolnú medzu, monitoring nie je potrebný a na hodnotenie kvality ovzdušia možno použiť modelovanie alebo techniky objektívny odhad.

Vplyvy na horninové prostredie a nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Vzhľadom na to, že diaľnica je už v prevádzke v polovičnom profile a hlavná časť zemných prác (násypy a zárezy) bola zrealizovaná už počas jej výstavby, vplyvy na horninové prostredie, geodynamické javy a geomorfologické pomery možno považovať za menej významné. Podobne možno predpokladať menej významný vplyv na horninové prostredie raziacich prác na výstavbe tunela, keďže v mieste budúce ľavej tunelovej rúry je už vyrazená štôľňa so známymi geologickými pomermi, ktorá sa bude pri výstavbe rozširovať na definitívny profil tunela.

Významnejší zásah do reliéfu územia bude predstavovať výstavba v mieste západného portálu ľavej tunelovej rúry, ktorý sa bude rozširovať na prevádzku dvoch tunelových rúr a zriadenie depónií prebytočnej rúbaniny z tunela, ktorých umiestnenie bolo prerokované s dotknutými obcami s požiadavkou na úpravu terénnych depresíí.

Vplyvy na klimatické pomery

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti jej výstavbou a prevádzkou nedôjde k vyvolaniu zmien prvkov miestnej klímy.

Vplyvy na ovzdušie

Na základe výsledkov rozptylovej štúdie výstavba a prevádzka navrhovanej činnosti nebude obyvateľov žijúcich v okolí navrhovanej činnosti ovplyvňovať nadmernými imisiami z dopravy; prípustné koncentrácie znečisťujúcich látok v ovzduší v obytnej zóne nebudú prekračované ani pri nepriaznivých rozptylových podmienkach.

Vplyvy na vodné pomery

Pre posúdenie vplyvu na vodné pomery dotknutého územia bolo vypracované pre správu o hodnotení posúdenie možného vplyvu navrhovanej činnosti na povrchové a podzemné vody a návrh ochranných opatrení (Geospektrum s. r.o., 2013).

Povrchové vody

K povrchovým vodným tokom v území navrhovanej činnosti, ktoré budú dotknuté jej výstavbou patrí Pongráčovský potok v km 66,740 a tok Branisko v km 67,730. Oba vodné toky budú dotknuté výstavbou mostných objektov.

Priame ohrozenie kvality povrchových vôd počas výstavby mostov môže byť spôsobené únikom znečisťujúcich látok priamo do povrchového toku zo stavebných strojov, resp. pri haváriách.

Počas razenia druhej tunelovej rúry je navrhnuté prečisťovanie vôd vytekajúcich na portáloch pred ich zaústením do recipientov, ktorými sú toky Branisko a Svinka. Vplyv na kvalitu vôd sa však nepredpokladá.

Počas prevádzky môže byť mierne ovplyvnený režim povrchových vôd v dotknutých tokoch, ktoré v súčasnosti tvoria recipient pre diaľničnú kanalizáciu a to vplyvom zvýšenia množstva kanalizovaných vôd z povrchu vozovky diaľnice z dôvodu jej dobudovania na plný profil a zvýšenie množstva horninovej vody z tunela po vyrazení druhej tunelovej rúry. Vzhľadom na to, že všetky vody z kanalizácie diaľnice budú prečisťované pred ich zaústením do tokov, vplyv na kvalitu povrchových vôd sa nepredpokladá.

Podzemné vody

V etape výstavby je možné ohrozenie kvality a režimu podzemnej vody najmä pri zemných prácach, ktoré budú v dosahu hladiny podzemnej vody, pri zakladaní mostov, ktoré budú zasahovať až do kolektora podzemných vôd. Ku kontaminácii podzemných vôd môže dôjsť pri úniku nebezpečných látok priamo do otvorenej hladiny podzemných vôd pri výkopoch a hĺbení základových konštrukcií (pilóty), resp. nepriamo ich únikom do kolektora podzemných vôd, ktorý je dobre priepustný a kontaminácia podzemných vôd môže byť spôsobená presakovaním znečisťujúcich látok až do zvodnených horizontov.

Pri razení druhej tunelovej rúry bude podstatná časť tunela razená v horninách kryštalinika, kde sa je predpoklad minimálnych prítokov podzemných vôd. Pukliny a zóny rozvoľnenia v týchto hĺbkach sú málo otvorené a nespôsobilé na prepúšťanie väčšieho a sústredenejšieho množstva podzemných vôd. Menšia časť tunela bude razená v horninách permu (zo západnej časti). Podzemná voda bude viazaná hlavne na tektonické poruchy a pukliny v permských zlepenkoch, v ktorých sa očakáva vyššia výdatnosť ako v prostredí kryštalinika.

Z hľadiska ovplyvnenia režimu podzemných vôd možno konštatovať, že časť statických zásob podzemných vôd už odtiekla z územia pri razení prvého tunela, čo však nevylučuje možnosť ďalšieho odčerpávania statických zásob, hlavne z paleogénneho súvrstvia a čiastočne aj z permského. Vzhľadom k uvedenému nemožno vylúčiť že by mohlo dôjsť k ovplyvneniu niektorých prirodzených prameňov nachádzajúcich sa v blízkosti tunela, najmä v okolí západného portálu.

Pri razení druhej tunelovej rúry môžeme očakávať mierny lokálny pokles úrovne hladiny podzemnej vody v oblasti najmä západného portálu. Z východnej strany sa javia podmienky z hľadiska obehu podzemných vôd ako priaznivejšie z dôvodu veľmi malej priepustnosti hornín, ktoré sú prevažne suché alebo len vo veľmi malej miere zvodnené.

Vplyv na pramene a pramenné oblasti nachádzajúce sa nad tunelom vzhľadom na geologickú stavbu Braniska podmieňujúcu aj hydrogeologické pomery v jeho masíve sa neočakávajú - takmer v celom úseku razenia prieskumnej štôlne v horninách kryštalinika bola čelba štôlne suchá, sústredenejšie prítoky na úrovni rádovo prvé desatiny l.s^{-1} boli dokumentované len ojedinele. Podobný vývoj sa preto očakáva aj pri razení ľavej tunelovej rúry (tunel bude razený v mieste prieskumnej štôlne, ktorá v súčasnosti slúži ako úniková chodba v prípade havárie). Z toho dôvodu pri razení ľavej tunelovej rúry neočakáva ani zmena hydrologického režimu prameňov v mieste výskytu biotopov, ktoré sú citlivé na vyvážený hydrologický režim (biotopy penovcových pramenísk).

Ohrozenie kvality podzemných vôd počas razenia tunela sa nepredpokladá, pretože znečistená horninová voda bude zachytená a na portáloch prečistená. Znečistenie podzemných vôd pri razení tunela možno predpokladať iba v prípade havárií.

Počas prevádzky pri štandardnom režime diaľnice ohrozenie kvality a režimu podzemných vôd sa nepredpokladá.

Vplyvy na pôdu

Záber pôdy

Realizáciou navrhovanej činnosti bude dotknutá poľnohospodárska pôda, lesné pozemky a ostatné plochy. Trvalý záber pôdy bude súvisieť najmä s výstavbou ľavej polovice diaľnice D1. Dôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy na výmere cca 0,859 ha a ostatných plôch na výmere 0,025 ha. K trvalému záberu lesných pozemkov nedôjde. Dočasný záber pôdy bude súvisieť so zriadením manipulačných pásov, plôch pre obsluhu staveniska a depónie. Celkový dočasný záber poľnohospodárskej pôdy bude 6,141 ha, lesných pozemkov cca 0,007 ha a ostatných plôch cca 5,499 ha.

Vplyv na kvalitu pôdy

Na základe pozorovaní vplyvu výfukových plynov na vegetáciu je možné za zónu možného negatívneho ovplyvnenia pôd považovať zónu do vzdialenosti cca 30 m od cestnej komunikácie. Možná kontaminácia pôdy závisí na priepustnosti a tlmiacej (pufrovacej) schopnosti pôd. Pufrovacia schopnosť pôd posudzovaného územia je vzhľadom k ich fyzikálno-chemickým vlastnostiam dobrá, rozhodujúcim faktorom možnej kontaminovateľnosti je priepustnosť pôd a substrátu. Osobitným prípadom potenciálnej kontaminácie pôd sú havárie vozidiel, spojené s únikom pohonných hmôt alebo prepravovaných chemických látok. Vznikne pritom lokálne znečistenie pôdy, ktoré bude vyžadovať včasný sanačný zásah, aby znečistenie nepreniklo do podzemných vôd.

Vplyvy na faunu, flóru a jej biotopy

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy možno vo všeobecnosti rozdeliť na:

- primárne pôsobiace najmä počas výstavby (zánik biotopu, výrub drevín s ochrannou funkciou v intenzívne poľnohospodársky využívannej krajine),
- sekundárne pôsobiace počas výstavby a počas prevádzky (fragmentácia biotopov, znečistenie posypovými materiálmi, výfukovými plynmi, hlukom, svetlom, zmena vodného režimu, klímy a pod.),
- terciárne pôsobiace počas prevádzky (prenikanie nových často inváznych druhov do okolia, rozvoj sídiel a technickej infraštruktúry).

Prevádzka diaľnice D1 už v súčasnej podobe vykazuje niektoré z vyššie uvedených sekundárnych a terciárnych vplyvov, pričom za najvýznamnejšie je možné považovať najmä fragmentáciu biotopov, ktorá však bude pretrvávať aj po zrealizovaní navrhovaného dobudovania diaľnice v úseku mimo tunela Branisko. Je však potrebné ich vhodnými opatreniami minimalizovať.

A.) Vplyvy na biotopy

V rámci výstavby ľavej polovice diaľnice D1 dôjde k zásahom do biotopov národného a európskeho významu.

Ich prehľad je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Číslo lokality	Katastrálne územie	Biotop	Plocha záberu (m ²)	Spoločenská hodnota biotopu (€/m ²)	Celková hodnota (€)
1.	Beharovce	Lk6	118,0	9,62	1 135,16
2.	Široké	Lk5	17 196,5	9,62	165 430,33
	Široké	Lk6	12 051,0	9,62	115 930,62
3.	Korytné	Lk5, Lk6	36 030,0	9,62	346 608,60
Spolu					629 104,71

Lokalita 1 – k.ú. Beharovce – Pongráčovský potok

Tok je v súčasnosti predelený existujúcou stavbou diaľnice D1. Na dotknutom úseku toku sa vyskytujú biotop európskeho významu Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430) a biotop národného významu Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí v podrade viac menej súvislých brehových porastov, vyčlenených v jednom polygóne biotopu Lk5. K záberu komplexu biotopov dôjde pri výstavbe mosta a pri úprave Pongráčovského potoka, veľkosť záberu bude cca 118 m².

Lokalita 2 – k.ú. Široké – Dolinský potok

Dotknutá bude pramenná oblasť podhorského potoka s prameniskami a zmesou vlhkomilných biotopov európskeho významu Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430) na plochách úzkej nivy mimo brehových porastov a biotop národného významu Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí v podrade viac menej súvislých brehových porastov, vyčlenených v piatich samostatných polygónoch. K záberu biotopov dôjde v lokalite Rázsochy, kde je navrhnuté zriadenie depónie prebytočnej rúbaniny, ktoré bude vznikať pri výstavbe ľavej tunelovej rúry tunela Branisko. Zásah do biotopu Lk5 bude predstavovať cca 17 196,5 m² a do biotopu Lk6 cca 12 051 m².

Lokalita 3 – k.ú. Korytné – Poľanovský potok

Dotknutá bude časť nivy prirodzene tečúceho podhorského potoka nad obcou Korytné. Celý vymedzený polygón predstavuje mozaiku biotopov európskeho významu Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430) na plochách pomerne širokej nivy mimo brehových porastov a národného významu Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí v podrade viac menej súvislých brehových porastov. Ide o komplex oboch biotopov s približne rovnakým plošným zastúpením v dotknutom území výstavby navrhovanej činnosti. K záberu biotopov dôjde v lokalite Stredné pole, kde je navrhnuté zriadenie depónie prebytočnej rúbaniny, ktoré bude vznikať pri výstavbe ľavej tunelovej rúry tunela Branisko. Zásah do komplexu biotopov Lk5 a Lk6 bude predstavovať cca 36 030 m².

B.) Vplyvy na flóru

V rámci rozptylovej štúdie bol posúdený aj vplyv exhalátov produkovaných dopravou v okolí diaľnice a výduchov tunela na vegetáciu. Podľa vyhlášky MPŽPRR SR č. 360/2010 je limitná hodnota na ochranu vegetácie pre znečisťujúcu látku NO₂ stanovená na úroveň 30 µg/m³ za kalendárny rok. Na základe výsledkov uvedených v rozptylovej štúdii možno konštatovať, že ročná limitná hodnota na ochranu vegetácie v celom úseku navrhovaného dobudovania diaľnice nebude vo výhľadovom období (rok 2040) prekročená.

V mesiacoch júl a september 2010 bola pre potreby vypracovania projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie spracovaná inventarizácia drevín rastúcich na plochách mimo lesných pozemkov, na ktorých bude realizovaná výstavba diaľnice na plný profil. V záujmovom území boli inventarizované všetky dreviny - stromy a plochy krov, ktoré sa tu

nachádzali a ktoré budú z dôvodu výstavby odstránené. Prehľad potrebných výrubov drevín a krov v závislosti od katastrálnych území vrátane vyčíslenia spoločenskej hodnoty je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Katastrálne územie	Počet stromov (ks)	Plocha krov (m ²)	Spoločenská hodnota (€)
Behárovce	5	950	14 107,16
Korytné	219	21 010	431 092,86
Široké	712	9 025	351 578,04

C.) Vplyvy na faunu

Existujúca diaľnica nepredstavuje významnejšiu bariéru a bude priechodná na viacerých miestach, ktoré sú aj v súčasnej dobe využívané ako migračné teritória najmä v údoliach vodných tokov Braniska a Svinky. Navrhované dobudovanie diaľnice na plný profil zachováva migračné koridory tak, ako sú v súčasnosti. Z uvedeného dôvodu navrhovaný zámer z hľadiska bariérového efektu diaľnice D1 nezhorší konektivitu krajiny.

Vplyvy na chránené územia

Národná sústava chránených území

V území dotknutom realizáciou navrhovanej činnosti sa nachádza Národná prírodná rezervácia Rajtopíky, ktorá sa územne prekrýva s územím európskeho významu SKÚEV0109 Rajtopíky. 46,7 % výmery územia európskeho významu sa prekrýva s NPR Rajtopíky. Posúdenie vplyvu realizácie navrhovanej činnosti na SKÚEV0109 Rajtopíky sa vzťahuje aj na NPR Rajtopíky a je uvedené v ďalšej časti záverečného stanoviska.

Vplyv na vodárenské zdroje

Diaľnica v súčasnosti neprechádza priamo cez žiadne PHO vodárenských zdrojov (VZ). V hodnotenom území sa však nachádza viacero zachytených prameňov využívaných pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, ktoré možno rozdeliť na dve skupiny:

- pramene viazané primárne na triasové karbonáty a kremence (Zlatá studňa 1,2,3, Biela voda 1,2,3, Branisko 1, Dúbrava 1,2,3, Žriedlo, Granč-Petrovce 1,2, Beharovce 1,2). Sem treba priradiť aj v súčasnosti pripravované nové zdroje Branisko 2,3, ktoré budú napojené na obecný vodovod Široké a zachytený prameň pre obec Harakovce, ktorý sa napojí na obecný vodovod, ktorý je vo výstavbe,
- pramene viazané primárne na paleogénne sedimenty (vrt S-2 - Korytné, Poľanovce 1,2,3, Pongrácovce).

Nepredpokladá sa priame ohrozenie zásob podzemných vôd, ktoré sú viazané na triasové karbonáty a kremence vplyvom výstavby tunela. Na základe geologickej a tektonickej stavby územia, hydrogeologickej predispozície a tiež výsledkov monitoringu počas realizácie prvého tunela sa predpokladá, že razením druhej tunelovej rúry by nemalo dôjsť k negatívnemu ovplyvneniu kvality a kvantity využívaných vodárenských zdrojov, ktoré sú viazané na uvedené horniny.

V prípade podzemných vôd z prameňov viazaných na paleogénne horniny ide o vodárenské zdroje, ktorými sa zásobujú obyvatelia obcí Korytné, Poľanovce a Pongrácovce. Pramene Poľanovce 1,2,3 sa nachádzajú približne 3 km severne od západného portálu, prameň Pongrácovce je 2 km severozápadne, od západného portálu tunela. S ich ovplyvnením posudzovanou činnosťou neuvažujeme. Vrt S-2, ktorý zásobuje obec Korytné je lokalizovaný pod západným portálom len 50 m od okraja súčasného diaľničného mosta ponad Korytné. Realizáciou druhej tunelovej rúry je vysoko pravdepodobné, že dôjde k negatívnemu ovplyvneniu vrtu S-2 (VZ Korytné), či už po stránke kvalitatívnej alebo kvantitatívnej.

Vplyvy na krajinu

Miera ovplyvnenia krajiny a krajinnej scenérie realizáciou navrhovanej činnosti závisí predovšetkým od charakteru technického zásahu v krajine. Vzhľadom na to, že v štruktúre krajiny je súčasná diaľnica dlhodobo zakomponovaná, negatívny efekt navrhovaného dobudovania diaľnice na plný profil sa v dotknutej krajine neprejaví.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

V jednotlivých úsekoch sa v posudzovanom území nachádzajú nasledovné prvky územného systému ekologickej stability:

Úsek križovatka Beharovce - západný portál tunela Branisko

biocentrá - sa nenachádzajú

biokoridory - nrBk Sľubica - Dreveník

Z dôvodu vzdialenosti nrBk Sľubica - Dreveník od diaľnice (viac ako 1 km) sa počas výstavby, ani počas prevádzky navrhovanej činnosti neočakáva pôsobenie negatívnych vplyvov na biokoridor.

Úsek tunel Branisko

biocentrá - nrBc Sľubica

biokoridory - rBk Svinka

Vzhľadom na vedenie diaľnice v podzemí, neboli pre etapu výstavby a etapu prevádzky identifikované vplyvy na nrBc Sľubica a rBk Svinka. V rámci dokumentácie bol posúdený vplyv exhalátov produkovaných dopravou po vybudovaní druhej tunelovej rúry v okolí súčasného výduchu tunela na vegetáciu, ktorý je situovaný v území nrBc Sľubica. Na základe výsledkov uvedených v rozptylovej štúdii možno konštatovať, že ročná limitná hodnota na ochranu vegetácie ($30 \mu\text{g}/\text{m}^3 \text{NO}_x$) nebude v okolí súčasného výduchu vo výhládovom období (rok 2040) prekročená.

Úsek východný portál tunela Branisko

biocentrá - sa nenachádzajú

biokoridory - rBk Svinka

V úseku východného portálu tunela Branisko neočakávame vplyvy navrhovanej činnosti na rBk Svinka vzhľadom na to, že východný portál je už v súčasnosti vybudovaný na plný profil diaľnice a v rámci navrhovanej činnosti sa tu nebudú realizovať žiadne významnejšie stavebné práce.

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k zmene súčasného využívania zeme v dotknutej časti územia a neočakáva sa vplyv na urbánny komplex. Súčasná ale aj výhládová urbanizácia dotknutého územia musí rešpektovať vybudovanú diaľnicu D1 a jej ochranné pásmo.

Vplyvy na dopravný systém a dopravnú infraštruktúru

Pre potreby vypracovania Správy o hodnotení boli zhotovené Dopravno – inžinierske podklady (Geoconsult, spol. s r.o., 2013). Cieľom bolo na základe analýzy záujmového ú zohľadniť v čo najväčšej možnej miere nové súvislosti a požiadavky záujmového územia a dopravných väzieb v ňom. Na základe výhládových požiadaviek dopravy spracovaných v prognóze dopravy bol a následne bol stanovený časový horizont prekročenia požadovanej funkčnej úrovne kvality dopravného prúdu existujúceho úseku D1 Beharovce – Branisko v parametroch ½ profilu s jednorúrovňovým tunelom.

Prognóza dopravy bola spracovaná pre časové horizonty 2020, 2030 a 2040. Pri výpočte bolo uvažované so súčasným systémom spoplatnenia užívateľov vybranej cestnej siete (spoplatnenie diaľnic, rýchlostných ciest a vybraných ciest I. triedy vozidlami nad 3,5 t

elektronickým mýtnym systémom). Výber elektronického mýta tak, ako je nastavený a v súčasnosti funguje, by radikálne nemal ovplyvniť prerozdelenie dopravy v dotknutom území. Pri stanovení prognózy dopravy sa vychádzalo z geografických a urbanistických daností územia, predpokladaného demografického vývoja v dotknutom území, predpokladaného rozvoja aktivít a funkcií územia, predpokladaného rozvoja komunikačnej siete širšieho územia a predpokladaného vplyvu širších dopravných vzťahov. Kapacitné posúdenie dopravy následne vychádzalo z prognózy dopravy, z predpokladanej výhľadovej intenzity dopravy, z posudzovaných časových horizontov prognózy dopravy v rokoch 2020, 2030 a 2040, z podielu nákladných vozidiel, z určenia podielu špičkovej hodiny, ktorý bol stanovený na 10 % z celodenného objemu dopravného zaťaženia s ohľadom na výsledky podobných dopravných sčítaní a špeciálnych dopravných prieskumov vykonaných v SR, pomer smerov na riešenej diaľnici bol uvažovaný podľa *Celoštátneho sčítania dopravy v roku 2010* aj pre výhľadové obdobie 58:42.

V závere Dopravno – inžinierskych podkladov je odporúčané, z hľadiska výhľadového dopravného zaťaženia a vývoja dopravných vzťahov, vybudovať a sprevádzkovať diaľnicu D1 v riešenom úseku Beharovce – Branisko, 2. profil v časovom horizonte do roku 2020 tak, aby po roku 2020 bol v prevádzke ucelený homogénny diaľničný ťah D1 v plnom profile. Realizácia diaľnice D1 bude mať priaznivý vplyv na skvalitnenie dopravnej obsluhy dotknutého územia, zvýšenie kapacity a komfortu dopravy, zvýšenie plynulosti a bezpečnosti dopravy, zvýšenie kvality života obyvateľov, zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie, celkové zvýšenie hodnoty a rozvojového potenciálu dotknutého územia, zhomogenizovanie diaľničného ťahu D1 v spádovom území a zvýšenie ekonomickej efektívnosti dopravy v území.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Realizácia navrhovanej činnosti nebude mať vplyv na kultúrne a historické pamiatky územia.

Vplyvy na archeologické náleziská

V dotknutom území bola vypracovaná archeologická štúdia, v ktorej bolo vyznačených päť archeologických nálezísk. Z nich by realizáciou navrhovanej činnosti mohli byť dotknuté nasledovné náleziská:

- Beharovce – poloha Kotonovec
- Beharovce – poloha Kamenec
- Korytné – poloha Stredné pole

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Realizácia navrhovanej činnosti nebude mať vplyv na paleontologické náleziská a významné geologické lokality dotknutého územia.

Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy

Realizácia navrhovanej činnosti nebude mať vplyv na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy dotknutého územia.

Iné vplyvy

- *poľnohospodárska výroba*

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy. Na poľnohospodársky obhospodarované plochy v okolí navrhovanej diaľnice bude počas výstavby i naďalej zabezpečený prístup poľnohospodárskej techniky. Počas prevádzky je potrebné zachovať prístupnosť poľnohospodárskej pôdy.

- *lesné hospodárstvo*

Vplyv výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti na lesné hospodárstvo sa neočakávajú. Počas výstavby a prevádzky je zabezpečený súčasný prístup pre lesohospodárske činnosti.

- *vodné hospodárstvo*

Vodohospodársky významný vodný tok Svinka nie je v priamom kontakte s navrhovanou činnosťou a nepriamo bude ovplyvnený zvýšením odvádzaného množstva vôd z diaľnice počas výstavby (prečistená horninová a technologická voda počas razenia druhej tunelovej rúry), počas prevádzky dôjde k miernemu zvýšeniu odvádzaných vôd z diaľnice, ktoré budú pred zaústením prečistené v ORL. Vplyv na protipovodňovú ochranu územia sa nepredpokladá.

- *priemysel*

Navrhované dobudovanie diaľnice neovplyvní žiaden z areálov priemyslu, výroby a iných technických areálov. V rámci regiónu navrhovaná činnosť priaznivo ovplyvní výrobné činnosti a podnikateľské aktivity, ktoré umožní vybudovaná diaľnica v plnom profile s možnosťou napojenia v mimoúrovňových križovatkách.

- *územný rozvoj*

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na územný rozvoj dotknutých obcí ani VÚC Prešovského kraja. Súčasná diaľnica je stabilizovaná v územnoplánovacej dokumentácii a jej dobudovanie na plný profil nevyvolá zmeny v území.

- *služby, rekreácia a cestovný ruch*

Navrhované dobudovanie diaľnice negatívne neovplyvní súčasné činnosti služieb v dotknutom území, naopak budú ovplyvnené pozitívne, najmä služby verejného stravovania najmä počas výstavby. Ďalší rozvoj služieb v dotknutom území môže byť podmienený výstavbou prípadných výrobných areálov, ktoré po uvedení diaľnice do prevádzky v plnom profile budú využívať dostupnosť územia dobudovanou dopravnou infraštruktúrou. Ovplyvnenie areálov rekreácie a športu nepredpokladáme, navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na existujúce turistické trasy.

- *na infraštruktúru*

V súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti bolo potrebné vyriešiť križovanie s existujúcimi cestami, s existujúcimi inžinierskymi sieťami a ďalšou technickou infraštruktúrou. Podrobnosti vyvolaných investícií sú uvedené v technickej časti dokumentácie.

Použité metódy hodnotenia a úplnosť vstupných informácií:

Podklady pre vypracovanie Správy o hodnotení činnosti poskytol navrhovateľ, vstupné údaje o súčasnom stave životného prostredia v záujmovom území získali spracovatelia z jestvujúcich databázových zdrojov a vykonaných prieskumov.

Podklady a informácie na základe ktorých bola posudzovaná správa o hodnotení činnosti vypracovaná sú z hľadiska posúdenia predpokladaných vplyvov plánovanej činnosti na životné prostredie vo väčšine posudzovaných oblastí za dostatočné.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHovANEJ ČINNOSTI NA NAVRHovANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

V záujmovom území v zmysle podkladov ŠOP SR budú potenciálne dotknuté nasledovné územia európskeho významu (SKÚEV) a chránené vtáčie územia (CHVÚ):

- ÚEV Rajtopíky (SKUEV0109)
- ÚEV Spišskopodhradské travertíny (SKUEV0105)
- ÚEV Ordzovianska dubina (SKUEV0108)
- ÚEV Šindliar (SKUEV0320)

- ÚEV Kamenná baba (SKUEV0207)
- CHVÚ Levočské vrchy (SKCHVU051)

Pre potreby posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na územia, ktoré sú súčasťou súvislej európskej sústavy chránených území bolo vypracovaná správa – „Primerané posúdenie vplyvu zámeru na územia európskeho významu a chránené vtáčie územia spracované podľa ustanovení článkov 6(3) a 6(4) smernice o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín 92/43/EHS“. Cieľom bolo zistiť, či navrhovaná činnosť má významný negatívny vplyv na predmety ochrany, integritu a koherenciu jednotlivých území vrátane kumulatívnych vplyvov.

Hodnotenie významnosti vplyvov bolo prevedené podľa stupnice definovanej v Českej republike pre primerané hodnotenie podľa Smernice 92/43/EHS (Metodika hodnocení významnosti vplyvů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů“).

Vplyvy na SKÚEV0109 Rajtopíky

Realizácia navrhovanej činnosti nezasahuje do SKÚEV0109 Rajtopíky, v najkratšom smere je od hranice chráneného územia vzdialená cca 1200 m. V posúdení vplyvu realizácie navrhovanej činnosti na predmet ochrany územia európskeho významu boli identifikované nasledovné vplyvy:

1. Zmeny imisných charakteristík v území - vplyv imisií na ekosystémy bol hodnotený z pohľadu možnej acidifikácia a eutrofizácie:
  - vplyv sa bude prejavovať iba v období prevádzky. Súvisí s existenciou ventilačného výduchu z oboch tunelových rúr tunela Branisko a ventilačného výduchu pri západnom portály tunela. Rozptylovou štúdiou bolo preukázané, že imisné príspevky rozhodujúceho NO_x za kalendárny rok sú výrazne pod limitnou hodnotou, ktorá je priamo stanovená na ochranu vegetácie (limit je 30 µg/m³ za rok, daný vyhláškou č. 360/2010 Z.z. o kvalite ovzdušia). Podľa rozptylovej štúdie bude imisný príspevok NO_x za kalendárny rok v širšom území dosahovať maximálne 0,5 µg/m³.
  - hodnoty kritickej záťaže dusíkom pre temperátne a boreálne lesy sú podľa ICP MaM (2004, aktualizácia 2007) stanovené na 10-20 kg/ha/rok (kritická záťaž je definovaná ako najvyššia dávka znečisťujúcej dávky, ktorá ešte nespôsobí chemické zmeny, ktoré by mali dlhodobé účinky na dané ekosystémy). Ak príde k zvýšeniu priemerných ročných koncentrácií NO_x o 1 µg/m³ vzduchu dôjde k nárastu N o cca 1,8 – 3 kg/ha/rok, čo z pohľadu predmetu ochrany územia európskeho významu bolo vyhodnotené ako nevýznamný vplyv.

Vplyv zmeny imisných charakteristík v území na predmet ochrany územia európskeho významu bol vyhodnotený ako mierne negatívny (celistvosť lokality vo vzťahu k takému stanovišťa alebo druhu nebude narušená, nevylučuje sa realizácia zámeru).

2. Zmeny hydrického režimu územia
  - vplyv na pramene a pramenné oblasti nachádzajúce sa nad tunelom Branisko sa vzhľadom na geologickú stavbu Braniska podmieňujúcu aj hydrogeologické pomery v jeho masíve neočakávajú (Posúdenie vplyvu na povrchové a podzemné vody, Geospektrum, spol. s r.o., Bratislava, 2013). Pri razení ľavej tunelovej rúry sa neočakáva ani zmena hydrologického režimu prameňov v mieste výskytu biotopov, ktoré sú citlivé na vyvážený hydrologický režim.

Vplyv zmeny hydrického režimu územia na predmet ochrany územia európskeho významu bol vyhodnotený ako nulový (zámer nemá žiadny preukázateľný vplyv).

3. Strety s vozidlami, prípadne obmedzenie migrácie cicavcov

- vplyv sa bude prejavovať predovšetkým v období prevádzky. Posudzovanými skupinami živočíchov boli netopiere (podkovár malý, netopier obyčajný, netopier brvitý, podkovár veľký), rys ostrovid a vlk dravý. Dostavbou diaľnice a ľavej tunelovej rúry tunela Branisko sa predpokladá minimalizácia využívania pôvodnej cesty I. triedy, ktorá vedie cez horské sedlo Branisko. V súčasnosti je v prípade nevyhnutných prác pri údržbe tunela automobilová doprava presmerovaná na horský prechod Branisko. Po dobudovaní diaľnice a tunela sa bude pri jeho údržbe využívať striedavo ľavá a pravá tunelová rúra. Mostné objekty majú dostatočné migračné parametre vyhovujúce obom druhom.
Vplyv stretov s vozidlami, prípadne obmedzenie migrácie cicavcov na predmet ochrany územia európskeho významu bol vyhodnotený pre zástupcov netopierov ako mierne negatívny. Pre zástupcov rysa a vlka ako mierne pozitívny (zlepšenie ekologických nárokov stanovišťa alebo druhu, priaznivý zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu).

Vplyvy na SKÚEV0105 Spišskopodhradské travertíny

Realizácia navrhovanej činnosti nezasahuje do SKÚEV0105 Spišskopodhradské travertíny, v najkratšom smere je od hranice chráneného územia vzdialená cca 1600 m. V posúdení vplyvu realizácie navrhovanej činnosti na predmet ochrany územia európskeho významu boli identifikované nasledovné vplyvy:

1. Zmeny imisných charakteristík v území

Vplyv sa bude vzhľadom na vzdialenosť a postupne narastajúcu intenzitu dopravy prejavovať v období výstavby aj prevádzky. Rozptylovou štúdiou bolo preukázané, že v oblasti územia európskeho významu sa budú ročné koncentrácie NO_x pohybovať v rade desiatín až maximálne 1,5 µg/m³. Z pohľadu možnej eutrofizácie ekosystémov je hodnotenie vplyvu totožné s hodnotením uvedeným v prípade SKÚEV0109 Rajtopíky.

Vplyv zmeny imisných charakteristík v území na predmet ochrany územia európskeho významu bolo vyhodnotený v čase výstavby ako nulový (zámer nemá žiadny preukázateľný vplyv) a v čase prevádzky ako mierne negatívny (celistvosť lokality vo vzťahu k takému stanovišťa alebo druhu nebude narušená, nevylučuje sa realizácia zámeru).

2. Strety s vozidlami

Vplyv sa bude prejavovať predovšetkým v období prevádzky navrhovanej činnosti. Posudzovanými skupinami živočíchov boli netopiere druhu podkovár malý, netopier obyčajný, uchaňa čierna, podkovár veľký a sysel' pasienkový.

Z pohľadu netopierov bol vplyv stretov s vozidlami vyhodnotený ako mierne negatívny (celistvosť lokality vo vzťahu k takému stanovišťa alebo druhu nebude narušená, nevylučuje sa realizácia zámeru). Z pohľadu sysla pasienkového a biotopov jeho trvalého výskytu v chránenom území bol vplyv vyhodnotený ako nulový (zámer nemá žiadny preukázateľný vplyv).

Vplyvy na SKUEV0108 Ordzovianska dubina

Realizácia navrhovanej činnosti nezasahuje do SKÚEV0108 Ordzovianska dubina, v najkratšom smere je od hranice chráneného územia vzdialená cca 3300 m. V posúdení vplyvu realizácie navrhovanej činnosti na predmet ochrany územia európskeho významu boli identifikované nasledovné vplyvy:

1. Strety s vozidlami, prípadne obmedzenie migrácie cicavcov

Vplyv sa bude prejavovať predovšetkým v období prevádzky. Posudzovanými skupinami živočíchov boli vlk dravý a netopiere druhu podkovár malý. Pre vlka dravého by sa mali migračné podmienky zlepšiť, pretože sa zminimalizuje využívanie pôvodnej cesty I. triedy cez horský prechod Branisko. Po dobudovaní diaľnice a tunela sa bude pri jeho údržbe

využívať striedavo ľavá a pravá tunelová rúra. Mostné objekty majú dostatočné migračné parametre vyhovujúce druhu.

Vplyv na vlka dravého bol hodnotený ako mierne pozitívny (zlepšenie ekologických nárokov stanovišťa alebo druhu, priaznivý zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu). Z pohľadu netopierov bol vplyv stretov s vozidlami vyhodnotený ako mierne negatívny (celistvosť lokality vo vzťahu k takému stanovišťa alebo druhu nebude narušená, nevylučuje sa realizácia zámeru).

Vplyvy na SKUEV0320 Šindliar

Realizácia navrhovanej činnosti nezasahuje do SKUEV0320 Šindliar, v najkratšom smere je od hranice chráneného územia vzdialená cca 5700 m. V posúdení vplyvu realizácie navrhovanej činnosti na predmet ochrany územia európskeho významu boli identifikované nasledovné vplyvy:

1. Strety s vozidlami, prípadne obmedzenie migrácie cicavcov

Vplyv sa bude prejavovať predovšetkým v období prevádzky. Posudzovanou skupinou živočíchov bol rys ostrovid. Pre rysa ostrovida by sa mali migračné podmienky zlepšiť, pretože sa zminimalizuje využívanie pôvodnej cesta I. triedy cez horský prechod Branisko. Po dobudovaní diaľnice a tunela sa bude pri jeho údržbe využívať striedavo ľavá a pravá tunelová rúra. Mostné objekty majú dostatočné migračné parametre vyhovujúce druhu.

Vplyv na rysa ostrovida bol hodnotený ako mierne pozitívny (zlepšenie ekologických nárokov stanovišťa alebo druhu, priaznivý zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu).

Vplyvy na SKUEV0207 Kamenná baba

Realizácia navrhovanej činnosti nezasahuje do SKUEV0320 Šindliar, v najkratšom smere je od hranice chráneného územia vzdialená cca 5200 m. V posúdení vplyvu realizácie navrhovanej činnosti na predmet ochrany územia európskeho významu boli identifikované nasledovné vplyvy:

1. Strety s vozidlami, prípadne obmedzenie migrácie cicavcov

Vplyv sa bude prejavovať predovšetkým v období prevádzky. Posudzovanou skupinou živočíchov boli netopiere (podkovár malý, netopier veľkouchý, uchaňa čierna, netopier obyčajný, netopier brvitý, netopier ostrouchý), rys ostrovid a vlk dravý. Pre rysa ostrovida a vlka dravého by sa mali migračné podmienky zlepšiť, pretože sa zhodnotený ako minimalizuje využívanie pôvodnej cesta I. triedy cez horský prechod Branisko. Po dobudovaní diaľnice a tunela sa bude pri jeho údržbe využívať striedavo ľavá a pravá tunelová rúra. Mostné objekty majú dostatočné migračné parametre vyhovujúce druhu.

Z pohľadu netopierov bol vplyv hodnotený ako mierne negatívny (celistvosť lokality vo vzťahu k takému stanovišťa alebo druhu nebude narušená, nevylučuje sa realizácia zámeru).

Vplyv na rysa ostrovida bol hodnotený ako mierne pozitívny (zlepšenie ekologických nárokov stanovišťa alebo druhu, priaznivý zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu).

Vplyvy na SKCHVÚ051 Levočské vrchy

Realizácia navrhovanej činnosti nezasahuje do SKCHVÚ051 Levočské vrchy, v najkratšom smere je od hranice chráneného územia vzdialená cca 3000 m. V posúdení vplyvu realizácie navrhovanej činnosti na predmet ochrany územia európskeho významu boli identifikované nasledovné vplyvy:

1. Strety s vozidlami

Vplyv sa bude prejavovať predovšetkým v období prevádzky. V posúdený bol samostatne hodnotený vplyv na druhy:

- žijúce na relatívne malom teritóriu a viazané na špecifický biotop (ďateľ trojprst. ďateľ/tesár čierny, žlna sivá, jariabok hôrny, kuvik kapcavý, kuvik vrabčí, muchárik sivý, prepelice poľná, rybárik riečny, tetrov hlucháň, tetrov hol'niak),
- prekonávajúce diaľnicu i niekoľkokrát denne pri zháňaní potravy v hniezdnom období (bocian čierny, orol krikľavý, orol skalný, sova dlhochvostá, výr skalný, včelár lesný) a v zimnom období (strakoš sivý).

Druhy žijúce na relatívne malom teritóriu môžu cez teleso diaľnice prelietavať hlavne v období sťahovania, alebo v období mimohniezdných potuliek. Pri týchto preletoch je riziko stretu s prechádzajúcimi vozidlami minimálne. Počas sťahovania (prepelica poľná, muchár sivý) hrozia strety len pri znížení letovej výšky, napr. za účelom odpočinku. Radarom zistené výšky počas sťahovania kolíšu pri rôznych druhoch medzi 200 - 7 000 m. Napr. spevavce tiahnu v noci obvykle vo výške 1 000 - 2 000 m, cez deň vo výške 200 - 300 m (Veselovský, 2001). Riziko stretu s prechádzajúcimi vozidlami je dané maximálnou výškou kamiónu, ktorá sa udáva ako 3,5 m. Ostatné vyššie uvedené druhy budú prekonávať stavbu hlavne počas zimných potuliek. V bezprostrednom okolí stavby sa však nevyskytujú biotopy, ktoré by ich mohli lákať k dlhšiemu pobytu, napr. za účelom zberu potravy. Bude sa preto jednať iba o jednorazové prelety nad zámerom, ktoré budú pravdepodobne predstavovať iba nízke riziko zrážania jedincov vozidlami.

Na uvedené druhy vtákov bol vplyv stretov s vozidlami pri sezónnom sťahovaní a v období mimohniezdných potuliek hodnotený ako nulový (zámer nemá žiadny preukázateľný vplyv) až mierne negatívny (celistvosť lokality vo vzťahu k takému stanovištiu alebo druhu nebude narušená, nevylučuje sa realizácia zámeru).

Druhy, ktoré môžu prekonávať zámer i niekoľkokrát denne pri zháňaní potravy v hniezdnom a v zimnom období sú druhy, ktoré majú veľké potravné teritória, alebo sa vyskytujú s obľubou v poľnohospodárskej krajine. Samce chriašťa poľného sú potom ohrozené pri preletoch v období hniezdenia. Pri týchto druhoch je riziko stretu s vozidlami na komunikácii vyššie. Mostné stavby bývajú krízovým miestom pre strety s vtákmi. Preto je vhodné a nutné inštalovať na týchto stavbách dostatočne vysoké a zabezpečené protihlukové steny, ktoré prinútiť vtáky dostatočne zvýšiť letovú výšku. Reliéf, ktorým prechádza diaľnica je zvlnený, diaľnica prechádza striedavo malými zárezmi a mostnými objektmi s veľkorysými migračnými parametrami.

Riziko stretov s vozidlami je pri týchto druhoch väčšie, no vzhľadom na už existenciu polovičného profilu diaľnice, vzdialenosť od CHVÚ a atraktivitu územia pre dotknuté druhy bol vplyv hodnotený ako nulový (zámer nemá žiadny preukázateľný vplyv) až mierne negatívny (celistvosť lokality vo vzťahu k takému stanovištiu alebo druhu nebude narušená, nevylučuje sa realizácia zámeru).

Hodnotenie vplyvu na integritu lokality

Výstavbou ani prevádzkou navrhovanej činnosti pri zohľadnení vyhodnotenia vplyvov na jednotlivé predmety ochrany území európskej sústavy chránených území sa neočakáva narušenie integrity a koherencie lokalít a koherencie území európskej sústavy chránených území, nakoľko sa realizáciou zámeru priamo nezasiahne do žiadneho z dotknutých území, nebudú narušené migračné vzťahy v rámci dotknutých území ani medzi dotknutými územiami a ich okolím. Vplyvom výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti sa nepredpokladá ani zmena druhovej diverzity fauny a flóry, ktorá by mohla mať nepriaznivý vplyv na udržanie ekologickej funkčnosti dotknutých lokalít území európskej sústavy chránených území.

Vyhodnotenie kumulatívnych vplyvov

- Kumulácia existujúcich vplyvov

V prípade realizácie dostavby 2.profilu diaľnice D1 Beharovce - Branisko je relevantné posudzovať kumuláciu imisného zaťaženia, hlukového zaťaženia a vplyvy na migráciu v území vo vzťahu k nadväzujúcim úsekmi diaľnice Studenec - Beharovce a Branisko - Fričovce, ktoré sú už v prevádzke. Iné relevantné zámery sa v posudzovanom území nenachádzajú, ani nepripravujú.

- Kumulácia s nadväzujúcimi úsekmi diaľnice

V dôsledku zvýšenia povolenej rýchlosti na dostavanom plnom diaľničnom profile dôjde aj k miernemu nárastu emisii z dopravy. Kumulácia imisného zaťaženia s nadväzujúcimi úsekmi diaľnice je stále vo výrazne podlimitných hodnotách. Preto ani vplyv imisii nemôže byť väčší ako mierne negatívny.

Hlukové zaťaženie územia po dostavbe druhého profilu diaľničného úseku neprinesie ani v kumulácii s nadväzujúcimi úsekmi diaľnice zvýšenie hlukového zaťaženia, nakoľko sa výrazne nezvýši produkcia hluku z dopravy a pribudnú nové protihlukové opatrenia. Preto aj po kumulácii hlukového zaťaženia v území nebude kumulatívny vplyv hluku väčší ako mierne negatívny.

V prípade kumulácie vplyvu na migráciu v území je potrebné brať do úvahy, že protihlukové steny na dostavanom 2. profile diaľničného úseku znížia pravdepodobnosť stretu s migrujúcimi vtákmi a netopiermi. Migračná priestupnosť územia pre šelmy a vysokú zver, bude vďaka dostatočnému dimenzovaniu mostných objektov, ako aj zníženiu využívania pôvodnej cesty I. triedy v úseku cez masív Branisko zachovaná v dostatočnej miere. Preto aj v kumulácii s nadväzujúcimi úsekmi diaľnice nebude vplyv väčší ako mierne negatívny.

- Kumulácia vplyvov so stavbami nadväzujúcimi na diaľnicu

Pri dostavbe ľavej tunelovej rúry tunela Branisko možno za nadväzujúce objekty a činnosti považovať depónie vyťaženého materiálu z tunela, ktoré však nebudú mať na predmety ochrany posudzovaných území žiaden vplyv. Ďalšie stavby nadväzujúce na posudzovanú dostavbu diaľnice, ktoré by mohli mať vplyv na územia sústavy Natura 2000 v súčasnosti, nie sú známe. Až sa takéto stavby budú v budúcnosti pripravovať, je ich vplyvy potrebné posudzovať kumulatívne s diaľnicou v posudzovanom úseku.

- Vplyv na okolité štáty

Vplyv na chránené územia európskej sústavy chránených území v okolitých štátoch sa nepredpokladá.

V závere primeraného posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na súvislú európsku sústavu chránených území je konštatované, že nebol identifikovaný významný negatívny vplyv v rámci kumulatívnych vplyvov, vplyvov na integritu, koherenciu a predmet ochrany žiadneho územia európskeho významu ani chráneného vtáčieho územia v posudzovanom území.

Vplyv na pripravované ÚEV Travertíny na Branisku

V blízkosti navrhovaného zámeru sa nachádza pripravované ÚEV Travertíny na Branisku, ktorého predmetom ochrany bude prioritný biotop penovcových pramenísk. Na základe hydrogeologického posúdenia vplyv na pramene a pramenné oblasti nachádzajúce sa nad tunelom vzhľadom na geologickú stavbu Braniska podmieňujúcu aj hydrogeologické pomery v jeho masíve neočakávame. Z toho dôvodu pri výstavbe a počas prevádzky ľavej tunelovej rúry neočakávame ani zmenu hydrologického režimu prameňov v mieste výskytu biotopov,

ktoré sú citlivé na vyvážený hydrologický režim (biotopy penovcových pramenísk) nielen v pripravovanom ÚEV Travertíny na Branisku, ale aj vo vyhlásenom ÚEV Rajtopíky.

VI. ZÁVERY

1. Záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti

Na základe výsledku procesu posudzovania, vykonaného v súlade s ustanoveniami zákona, pri ktorom sa zvažil stav územia, význam očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva z hľadiska jej pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesto vykonávania navrhovanej činnosti so zameraním na súlad s územnoplánovacou dokumentáciou, úroveň spracovania dokumentácie, stanovísk orgánov a organizácií dotknutých navrhovanou činnosťou, ako aj stanoviská obyvateľov žijúcich v záujmovom území

s a o d p o r ú č a

realizácia stavby za predpokladu splnenia podmienok uvedených v bode VI.3. tohto záverečného stanoviska. Neurčitosti, ktoré sa vyskytli v procese hodnotenia vplyvov je potrebné vyriešiť v ďalších stupňoch projektovej prípravy stavby.

2. Odporúčaný variant

Na základe záverov komplexného posúdenia navrhovanej činnosti sa pre realizáciu odporúča variant realizačný, popísaný v kapitole II. 6. tohto záverečného stanoviska.

3. Odporúčané podmienky pre etapu prípravy, výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Po posúdení optimálneho návrhu technického riešenia, z hľadiska jeho možných vplyvov na životné prostredie, berúc do úvahy pripomienky a stanoviská dotknutých orgánov a organizácií, odporúčajú sa tieto opatrenia pre ďalšie fázy prípravy, realizácie a užívania navrhovanej činnosti.

Opatrenia vyplývajúce zo správy o hodnotení

1. Územnoplánovacie opatrenia

Koridor diaľnice D1 je v ÚPD obce Široké a VÚC Prešovského kraja dlhodobo stabilizovaný (obce Beharovce a Korytné ÚPD nemajú a ani ju v súčasnosti neobstarávajú).

2. Technické opatrenia

Úprava technického riešenia:

- V zmysle výstupov z hlukovej štúdie odporúčame do ďalšej prípravy dobudovania diaľnice na plný profil (DSP) zahrnúť aj protihlukové opatrenia (PH steny) navrhnuté v k.ú. Korytné na pravej strane D1.
- V spolupráci so ŠOP SR upraviť plochy a tvar navrhovaných depónií tak, aby zemné teleso depónií nezasahovalo do biotopov národného a európskeho významu, prípadne navrhnuť iné vhodné lokality.
- Vzhľadom na pravdepodobný negatívny vplyv na vodárenský zdroj obce Korytné (studňa S-2) je potrebné navrhnuť riešenie náhradného zdroja.

Opatrenia pre ochranu obyvateľstva pred nepriaznivými účinkami výstavby a prevádzky diaľnice:

- Nepriaznivé účinky hluku, vibrácií a znečistenia ovzdušia v etape výstavby budú čiastočne eliminované umiestnením prístupových ciest na stavenisko a stavebných dvorov mimo obytných zón. Vzhľadom na to, že prístup na stavenisko však bude možný iba po existujúcej cestnej sieti, ktorá miestami vedie súčasťou zástavbou (v obci Korytné), nepriaznivé vplyvy bude potrebné minimalizovať vhodnou organizáciou výstavby.
- Nepriaznivé účinky hluku počas prevádzky eliminovať protihlukovými opatreniami uvedenými v hlukovej štúdii.
- Počas výstavby a prevádzky je potrebné zabezpečiť realizáciu monitoringu hluku vo vybraných častiach dotknutého územia.

Opatrenia pre ochranu horninového prostredia a reliéfu pred nepriaznivými účinkami výstavby a prevádzky:

- Potenciálna aktivizácia geodynamických procesov (nestabilita územia) počas výstavby, a to najmä pri zakladaní stavebných objektov diaľnice D1 a razení druhej tunelovej rúry, bude kompenzovaná podrobným zhodnotením výsledkov realizovaného inžinierskogeologického a hydrogeologického prieskumu a podrobným projektom sanačných a stabilizačných opatrení v ďalšom stupni PD.
- V mieste navrhovaných depónii odporúčame vykonať doplnujúci inžinierskogeologický prieskum pre zamedzenie novej nestability územia nevhodným zásahom.
- Počas výstavby je potrebné zabezpečiť monitoring deformácií horninového prostredia.
- Ochranu horninového prostredia pred znečistením počas výstavby a prevádzky je potrebné zabezpečiť disciplínou na stavbe, príslušnou dokumentáciou na riešenie havárií a prevádzkovou dokumentáciou.
- Svahy násypov a zárezov je potrebné zabezpečiť proti veternej a vodnej erózii vhodnou vegetačnou úpravou.
- V ďalšom stupni popísať zraniteľnosť horninového masívu v trase ľavej tunelovej rúry a to vplyvom dosahu zvetrania v priortálových úsekoch, ako aj vplyvom tektonického porušenia v úsekoch križovania regionálnych zlomových línií a dielčích tektonických porúch v rámci geologických jednotiek.
- Počas výstavby je potrebné zabezpečiť geologický dozor pri zakladaní stavebných objektov diaľnice D1 a pri razení druhej tunelovej rúry.

Opatrenia pre ochranu povrchových vôd pred nepriaznivými účinkami výstavby a prevádzky:

- Odporúčame zachovať súčasný stav odvádzania zrážkových vôd z vozovky diaľnice a tunela s navrhovaným technickým riešením dobudovania odlučovačov ropných látok z dôvodu zvýšenia odtokových množstiev.
- Pri riešení nových mostov (ľavá strana diaľnice) ponad povrchové toky rešpektovať podmienky pre priechodnosť povodňových prietokov (Q_{100}).
- Monitorovanie kvality a množstva vody vytekajúcej z oboch portálov počas razenia tunela.
- Monitorovanie kvality vody v povrchových tokoch (Branisko, Svinka) v mieste pod vyústením odpadovej vody počas výstavby aj prevádzky tunela.
- Pri zriaďovaní depónii je potrebné zabezpečiť odvodnenie územia vybudovaním dostatočnej drenáže.

- Ochranu povrchových vôd pred znečistením počas výstavby a prevádzky je potrebné zabezpečiť disciplínou na stavbe, príslušnou dokumentáciou na riešenie havárií a prevádzkovou dokumentáciou.

Opatrenia pre ochranu podzemných vôd a vodárenských zdrojov pred nepriaznivými účinkami výstavby a prevádzky:

- Monitorovať statickú hladinu podzemnej vody na existujúcich, resp. na doplnených pozorovacích vrtoch v okolí portálov tunela
- Vykonávať zhustený kvalitatívny a kvantitatívny monitoring na vybraných vodárenských zdrojoch (vrt S-2 Korytné, Beharovce 1,2, Biela voda 1,2,3, Zlatá studňa 1,2,3, Branisko 1,2,3). Zhustený monitoring vodárenských zdrojov navrhujeme realizovať jeden rok pred začatím stavebných prác. Monitorovanie vodárenských zdrojov v okolí stavby však v zmysle platnej legislatívy vykonávajú prevádzkovatelia zdrojov, zhustený monitoring je potrebné doriešiť v spolupráci s prevádzkovateľmi zdrojov.
- Dodržiavať štandardné pracovné a bezpečnostné postupy počas razenia tunela, aby sa eliminoval vplyv stavebnej činnosti na podzemné vody.
- Vypracovať havarijný plán, zabezpečiť stavenisko proti úniku nebezpečných látok a pod.

Opatrenia pre ochranu pôdneho fondu pred nepriaznivými účinkami výstavby a prevádzky:

- Pre minimalizáciu záberov pôdy je potrebné navrhnuť systémové opatrenia (oporné a zárubné múry).
- Zhrnutie a manipulácia s ornica a podorničnou vrstvou bude súčasťou PD v ďalšom stupni v súlade s rozhodnutím príslušného orgánu ochrany PPF.
- Manipulácia s hrabankou a odstránenie pňov a koreňov bude súčasťou PD v ďalšom stupni v súlade s rozhodnutím príslušného orgánu ochrany LPF.
- Ochranu pôd pred znečistením počas výstavby a prevádzky je potrebné zabezpečiť disciplínou na stavbe, príslušnou dokumentáciou na riešenie havárií a prevádzkovou dokumentáciou.
- Spätnú rekultiváciu dočasných záberov PPF a LPF, vybúraných vozoviek, depónií a pod. je potrebné riešiť v zmysle rozhodnutia príslušného orgánu a projektu rekultivácie v ďalšom stupni PD.
- Na dočasné deponovanie materiálov (napr. humusu) je potrebné využiť málo hodnotné nepoľnohospodárske plochy.

Opatrenia pre ochranu prírody a krajiny (fauna, flóra, biotopy, chránené územia a ÚSES) pred nepriaznivými účinkami výstavby a prevádzky:

- Minimalizovať, resp. eliminovať záber lokalít biotopov európskeho a národného významu v mieste navrhovaných depónii prebytočnej rúbaniny z tunela (depónia Stredné pole a depónia Rozsochy) úpravou plochy a tvaru zemného telesa, resp. navrhnuť iné riešenie (nové lokality).
- Ventilačnú šachtu tunela zabezpečiť tak, aby nemohlo dochádzať ku zraneniam živočíchov napr. v dôsledku nasatia do ventilátora (z hľadiska predmetu ochrany netopierov). Konštrukciu ventilačnej šachty voliť tak, aby po rekonštrukcii bolo zaistené minimálne hlukové zaťaženie v jej okolí (napr. použitie tlmiacich stien ventilátorov a pod.).

- Odstávku oboch tunelových rúr realizovať v čo najkratšom čase, aby presmerovaná doprava cez horský priechod Branisko (cesta 1/18) prechádzala čo najkratšiu dobu.
- Protihlukové steny realizovať z nepriehľadného nelesknúceho sa materiálu, aby bolo zabránené kolíziám vtákov s nimi. Pri priehľadných protihlukových stenách previesť úpravu výplní zvislými prúžkami šírky 30 mm s osovou roztečou 100 mm (prúžky pieskované alebo lepené).
- Všetky práce spojené s dostavbou diaľnice na plný profil (vrátane výrubu drevín) v úsekoch prechádzajúcich v lokalitách biotopov vykonávať podľa možnosti v mimohniezdnom období (august -február) a zároveň v čo najkratšej dobe výstavby.
- Prístupové cesty na stavenisko, stavebné dvory a depónie situovať v dostatočnej vzdialenosti mimo chránených území a prvkov ÚSES.
- Zrealizovať navrhované vegetačné úpravy.
- Zrealizovať vhodné oplotenie diaľnice, viditeľné oplotenie diaľnice v prírodnom prostredí prekryť vegetáciou, ktorá umožní migráciu pozdĺž diaľnice a popod mosty.
- Po výstavbe narušené biokoridory revitalizovať vhodnými vegetačnými úpravami (navádzacia zeleň, úprava brehových porastov a pod.).

Opatrenia pre ochranu urbáného komplexu a využívania zeme pred nepriaznivými účinkami výstavby a prevádzky:

- Je potrebné rešpektovať súčasnú aj navrhovanú urbanizáciu dotknutého územia, v technickom riešení zamedziť zásahu do zastavaného územia vhodnými opatreniami (oporné a zárubné múry).
- Riešiť ochranu obytných zón pred nepriaznivými účinkami výstavby a prevádzky (organizácia výstavby, protihlukové clony).

Opatrenia pre ochranu archeologických nálezísk:

- Pred výstavbou zrealizovať záchranný archeologický výskum podľa odporúčaní dokumentácie archeologického prieskumu.

Opatrenia pre poľnohospodársku a lesohospodársku výrobu pred nepriaznivými účinkami výstavby a prevádzky:

- Počas výstavby aj prevádzky je potrebné zabezpečiť prístup techniky a obsluhy územia pre poľnohospodársku a lesohospodársku činnosť.

Opatrenia dotknutej infraštruktúry pred nepriaznivými účinkami výstavby a prevádzky:

- Vzhľadom ku kolízii trasy navrhovaného dobudovania diaľnice s existujúcou technickou infraštruktúrou (produktovody, energetické siete a pod.) je potrebné riešiť ich ochranu ako vyvolané investície (prekládky).
- V ďalšom stupni PD podmienky križovania dotknutej infraštruktúry a obmedzenie prevádzky dotknutej infraštruktúry musí byť riešené v spolupráci s príslušnými správcami.

Opatrenia na dopravný systém a dopravnú infraštruktúru:

- Kolízia s dotknutou cestnou sieťou je riešená v technickej dokumentácii mimoúrovňovým križovaním za dodržania požiadaviek jednotlivých správcov a podmienok výhľadových plánov.

3. Náhradné opatrenia

- Náhradné opatrenia sú navrhované ako náhrada majetkovej ujmy a náhrada za straty spôsobené posudzovanou činnosťou.
- Náhradné opatrenia za zabraté biotopy mimo chránených území je potrebné spresniť po aktualizácii dokumentácie inventarizácie a spoločenského ohodnotenia biotopov podľa príslušnej legislatívy v ďalšom stupni PD.
- Za zlikvidovanú stromovú a krovitú zeleň rastúcu mimo lesa bude zrealizovaná náhradná výsadba. Rozsah je potrebné spresniť v ďalšom stupni PD.
- Náhrada za majetkovú ujmu záberu pozemkov a náhrada za stratu produkcie poľnohospodárskej a lesohospodárskej výroby na dočasne zabratom PPF a LPF.

V závere primeraného posúdenia vplyvu navrhovanej činnosti na súvislú európsku sústavu chránených území je konštatované, že nebol identifikovaný významný negatívny vplyv v rámci kumulatívnych vplyvov, vplyvov na integritu, koherenciu a predmet ochrany žiadneho územia európskeho významu ani chráneného vtáčieho územia v posudzovanom území. Vzhľadom na uvedený záver primeraného posúdenia, nie je potrebné realizovať kompenzačné opatrenia.

4. Organizačné a prevádzkové opatrenia

Hlavným cieľom organizačných a prevádzkových opatrení je predchádzať nepredvídaným situáciám, najmä haváriám, pracovným a prevádzkovým poruchám, resp. iným škodám, nadmernému vzniku odpadov a zosúladiť pracovné a technologické postupy s platnou legislatívou a príslušnými technickými normami. Ide o vypracovanie hlavne plánu organizácie výstavby (POV), havarijných plánov, manipulačných a prevádzkových poriadkov, programov odpadového hospodárstva, organizačných smerníc na ochranu zdravia a bezpečnosti, prípadne ďalších. Súčasťou plánov je aj materiálno-technické vybavenie na ich realizáciu.

V priebehu výstavby sa zmiernenie vyššie uvedených negatívnych účinkov na životné prostredie dosiahne predovšetkým dodržiavaním požadovanej technologickej disciplíny pri jednotlivých stavebných prácach i pri údržbe mechanizmov, dodržiavaním hraníc záberu stavby, realizáciou dočasných oplotení vo vytypovaných úsekoch staveniska, včasným a zmysluplným presunom hmôt a materiálov (bez zbytočných medziskládok), organizáciou dopravy s minimalizáciou prejazdov dotknutými obcami, spevnením plôch pod parkoviskami automobilov a stavebných mechanizmov, so zamedzením možnosti znečistenia podlažia a príľahlých tokov, očistením mechanizmov pred výjazdom zo staveniska na príľahlé cesty, nepretržitým udržiavaním používaných ciest (čistením, prípadne kropením za účelom zníženia prašnosti) a zabezpečením dokonalého odvedenia zrážkových i podzemných vôd zo staveniska.

5. Iné opatrenia

V ďalšej etape prípravy stavby bolo odporúčané zapracovať vyššie uvedené opatrenia, spracovať nasledovné prieskumy, prípadne doriešiť ďalšie nižšie uvedené opatrenia počas výstavby a prevádzky:

Ďalšie opatrenia vo fáze projektovej prípravy

- Doplnujúci inžinierskogeologický prieskum (mosty, západný portál, depónie) a na základe jeho výsledkov spresniť environmentálno-technické riešenie.
- Hydrogeologický prieskum pre určenie podmienok ochrany vodárenských zdrojov s dôrazom na územie západného portálu (vodárenský zdroj Korytné).

- Biologický prieskum lokalít navrhovaných stavebných dvorov a depónií materiálu z razenia tunela a to najmä vodných a na vodu viazaných živočíchov, drobných zemných cicavcov a plazov a na potenciálny výskyt sysľa pasienkového a chrapkáča poľného.
- Spracovať zonáciu územia z hľadiska pôsobenia trhacích prác (vyvolané otrasy) a navrhnuť seizmický monitoring.
- Aktualizovať inventarizáciu drevín, inventarizáciu biotopov a ich spoločenské ohodnotenie. Aktualizovať pedologický prieskum.
- Aktualizovať dendrologický prieskum.
- Aktualizovať archeologický prieskum.
- Navrhnuť protiexhalačnú a protieróziu ochranu bezprostredného okolia diaľnice výsadbou stromovej a krovitej zelene na svahoch cestného telesa.
- Navrhnuť revitalizačné a vegetačné úpravy v miestach narušenia a zásahov do biotopov a biokoridorov s cieľom rýchleho návratu porastov do pôvodného stavu pri použití vhodných drevín do daného prostredia t. j. využiť predovšetkým geograficky pôvodných a tradičných druhov drevín (vylúčiť výsadbu invázne sa správajúcich druhov).
- Zvýšenú pozornosť venovať elaborátu záberov pôdy s vyhodnotením kvality, bilancie a využitia skrývkového materiálu.
- Osobitnú pozornosť venovať stanoveniu podmienok pre technické práce ovplyvňujúce režim podzemných a povrchových vôd.
- Riešiť strety záujmov výstavby s existujúcou infraštruktúrou a spresniť navrhované riešenie vyvolaných technických opatrení.
- Navrhnuť skladbu zemného telesa s maximálnym využitím výkopových zemín z vlastnej stavby.
- Vypracovať projekt monitoringu jednotlivých zložiek životného prostredia (vstupné údaje pre poprojektovú analýzu) so zohľadnením požiadaviek určených v Záverečnom stanovisku a vypracovať plán organizácie výstavby.
- Zabezpečiť riešenie majetkoprávneho vysporiadania k dotknutým nehnuteľnostiam v zmysle platnej legislatívy.
- Riešiť dotknuté záujmy Ministerstva obrany SR (v lokalite výstavby sa nachádzajú záujmové komunikácie OS SR), ktorých rešpektovanie bude Ministerstva obrany SR vyžadovať pri posudzovaní dokumentácie stavby podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

Ďalšie opatrenia počas výstavby

- Realizovať opatrenia na zamedzenie úniku škodlivých látok do pôdy a horninového prostredia.
- Vyznačiť/ohraničiť pri výstavbe a realizácii akýchkoľvek stavebných objektov na plochách biotopov európskeho alebo národného významu, alebo v ich blízkosti, časti plôch týchto biotopov v teréne, napr. prenosným oplotením a to z dôvodu, aby realizačnými prácami, súvisiacimi s výstavbou, neprišlo k zbytočnému poškodzovaniu tých častí plôch biotopov, ktoré nebudú priamo stavbou zničené (zastavané).
- Dokumentáciu pre územné a stavebné povolenie včas predložiť na ŠOP SR, aby na jej základe boli v teréne presne zidentifikované časti plôch stavbami zasiahnutých biotopov a časti plôch biotopov, ktoré bude potrebné v teréne vyznačiť/ohraničiť napr. prenosným oplotením za účelom zabránenia ich poškodzovaniu.

- V prípade dotknutosti navrhnúť riešenie registrovanej pravdepodobnej environmentálnej záťaže LE (006) Korytné - skládka Stredné pole.
- V rámci POV vykonať opatrenia proti pôsobeniu hluku, emisií a prachu v blízkosti zástavby.
- Riešiť zachytenie a prečistenie odpadových vôd zo stavebných dvorov.
- Na dočasne zabratých pozemkoch uskutočniť po ukončení výstavby biologickú rekultiváciu a vrátiť ich pôvodnému účelu.
- Z hľadiska kvality vôd je podstatné dodržiavať technologickú disciplínu, aby sa zabránilo priamym únikom kontaminantov, hlavne pohonných hmôt a mazív do povrchových a podzemných vôd.
- Dodržiavať opatrenia na zamedzenie druhotnej prašnosti pri prevoze sypkých materiálov.
- Nakladať s odpadmi v zmysle platných právnych predpisov v odpadovom hospodárstve.
- Pred výstavbou odstrániť len v nevyhnutnom rozsahu dreviny, ktoré sa nachádzajú v trase a výrub uskutočniť v mimovegetačnom a mimohniezdnom období.
- Ornicu a podorničnú vrstvu odstrániť, ornicu odovzdať na poľnohospodárske využitie a podornicu počas výstavby uskladniť a po ukončení stavby využiť na vegetačné a sadovnícke úpravy.
- Lesnú hrabanku využiť pre rekultiváciu lesných pozemkov dočasného záberu po ukončení stavby.
- Po ukončení prác spojených s výstavbou okamžite pristúpiť k rekultivačným a revitalizačným prácam.
- Odstrániť a revitalizovať všetky plochy skládok a rôznych neúžitkových plôch v obvode stavby s ich využitím na zóny vegetácie s vhodným druhovým zložením.
- Vzhľadom na zvýšenú záťaž miestnych komunikácií vypracovať projekt náhradnej dopravnej obsluhy územia o konkrétne úpravy.
- Zabezpečiť monitoring vybraných zložiek životného prostredia, najmä ochrany prírody, podľa schválenej projektovej dokumentácie.
- V prípade archeologických a paleontologických nálezov počas stavebných prác informovať príslušný odborný ústav (Archeologický ústav SAV v Nitre).
- Kooperácia dodávateľa stavby s dotknutými obcami pri určovaní dopravných trás, režimu premávky mechanizmov, spôsobu údržby obecných komunikácií, dopravného značenia a riadenia dopravy počas výstavby.

Ďalšie opatrenia počas prevádzky

- Vykonať poprojektovú analýzu monitoringu pred zahájením prevádzky a zabezpečiť pokračovanie monitoringu vybraných zložiek životného prostredia podľa odporúčaní z poprojektovej analýzy monitoringu.
- V prípade preukázania nepriaznivých vplyvov prostredníctvom monitoringu operatívne riešiť ich elimináciu vhodnými technickými a organizačnými opatreniami.
- Nakladať s odpadmi v zmysle platných právnych predpisov.

Opatrenia navrhnuté na základe výsledkov verejných prerokovaní

- V prípade, že stavebné mechanizmy budú počas výstavby vozit' materiál po cestách prechádzajúcich obcou, obec Beharovce požaduje po porušení týchto ciest ich uvedenie do pôvodného stavu.
- Zabezpečiť dostatok pitnej vody pre celú obec Korytné, riešiť problém nedostatočnej výdatnosti novovybudovaného vodného zdroja.
- Zabezpečiť protihlukové opatrenia v obci Korytné.

Opatrenia navrhnuté na základe doručených stanovísk k správe o hodnotení

- Zabezpečiť dostatok pitnej vody pre obec Korytné, novovybudovaný náhradný vodný zdroj svojou výdatnosťou nepostačuje,
- Počas výstavby je potrebné zabezpečiť geologický dozor pri zakladaní stavebných objektov diaľnice D1 a pri razení druhej tunelovej rúry,
- Dopracovať Návrh monitoringu a poprojektovej analýzy o konkrétne požiadavky vzťahujúce sa:
  - na monitoring záujmov ochrany prírody podľa stanoviska a v spolupráci so ŠOP SR,
  - na geotechnický monitoring na sledovanie stability zárezového svahu západného portálu ľavej tunelovej rúry, ako aj na sledovanie stability pri razení ľavej tunelovej rúry tunela Branisko.
- Identifikovať a spresniť predpokladaný trvalý a dočasný záber poľnohospodárskej pôdy podľa stavebných objektov a stavebných úsekov (pred tunelom, za tunelom).
- Minimalizovať výmeru dočasného odňatia tak, aby líniové manipulačné plochy pozdĺž cestného telesa boli riešené v rámci plôch trvalého odňatia, a aby zariadenie staveniska, skladové plochy, skládkové plochy depónií a iné dočasné objekty stavby boli riešené na nepoľnohospodárskych pozemkoch. Hľadať možné alternatívy situovania týchto plôch v riešenom území mimo poľnohospodárskej pôdy, a iba v nevyhnutných prípadoch na poľnohospodárskej pôde najnižšej kvality.
- Navrhnuť alternatívne riešenia prístupových ciest na stavbu diaľnice po existujúcich pozemných komunikáciách (za účelom zníženia dočasného záberu) a tak zabezpečiť, aby sa nestavali nové prístupové cesty a využívala sa v čo najširšom rozsahu miestna cestná sieť.
- Technicky zabezpečiť, aby realizáciou stavby nedošlo k znehodnoteniu kvality okolitej poľnohospodárskej pôdy (napríklad prejazdmi áut, poškodenie pôdy znečisťujúcimi látkami).
- Nenarušovať ucelenosť honov a nesťažovať obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním trasy stavby, delením a drobením pozemkov alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie pôdy poľnohospodárskymi mechanizmami.
- V prípade rozdelenia honov zabezpečiť prístup na poľnohospodársku pôdu vybudovaním účelových prístupových poľných ciest.
- Vykonať skrývku humusového horizontu poľnohospodárskych pôd odnímaných natrvalo a zabezpečiť ich hospodárne a účelné využitie na základe bilancie skrývky humusového horizontu.
- Vykonať skrývku humusového horizontu poľnohospodárskych pôd odnímaných dočasne a zabezpečiť starostlivosť o skladovanú skrývku na základe bilancie skrývky humusového horizontu.

- Zabezpečiť starostlivosť o skladovanú skrývku na základe bilancie skrývky humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy (zvlášť ornica, zvlášť podorničie).
- Vykonať rekultiváciu dočasne odňatej poľnohospodárskej pôdy na základe schváleného projektu rekultivácie.
- Rešpektovať záujmy Ministerstva obrany SR v území realizácie navrhovanej činnosti (v lokalite výstavby sa nachádzajú záujmové komunikácie OS SR).
- Upraviť zásady protipožiarnej bezpečnosti pre dostavbu tunela Branisko - druhý profil tunelovej rúry (ľavá tunelová rúra).
- Pri výstavbe a realizácii akýchkoľvek stavebných objektov na plochách biotopov európskeho alebo národného významu alebo v ich blízkosti zabezpečiť, aby boli časti plôch týchto biotopov v teréne vyznačené (ohraničené) napr. prenosným oplatením z dôvodu, aby realizačnými prácami súvisiacimi s výstavbou neprišlo k zbytočnému poškodzovaniu tých častí plôch biotopov, ktoré nebudú priamo stavbou zničené (zastavané).
- Zabezpečiť, aby dokumentácia pre stavebné povolenie bola včas predložená na ŠOP SR, aby na jej základe boli v teréne presne zidentifikované časti plôch stavbami zasiahnutých biotopov a časti plôch biotopov, ktoré bude potrebné v teréne vyznačiť (ohraničiť) napr. prenosným oplatením za účelom zabránenia ich poškodzovaniu.
- Zabezpečiť, aby bol pred vydaním stavebného povolenia vyžiadaný od príslušného orgánu ochrany prírody súhlas na zásah do biotopov.
- Zabezpečiť, aby v dokumentácii pre povoľovacie konanie boli zidentifikované plochy zasiahnutých biotopov a prvkov ÚSES vo väzbe na navrhované depónie prebytočnej zeminy v spolupráci so ŠOP SR, RCOP Prešov.
- Zabezpečiť monitorovanie vplyvu stavby na biotopy navrhovaného územia európskeho významu Travertíny na Branisku. Metodiku prekonzultovať a odsúhlasiť Správou Národného parku Slovenský raj.
- Tesne pred realizáciou stavby (naplánovaný začiatok v r. 2020) vykonať komplexný prieskum lokalít, kde by mali byť umiestnené stavebné dvory a depónia materiálu z razenia tunela zameraný na zložky:
  - drobné zemné cicavce a plazy,
  - potenciálny výskyt európsky významného chráneného živočícha sysel' pasienkový (*Spermophilus citellus*),
  - zhodnotenie vplyvu na vtáky, najmä na výskyt európsky významného chráneného živočícha chrapkáč poľný (*Crex crex*), ktorý hniezdi na zemi.
- Plniť opatrenia vyplývajúce z časti IV. predloženej správy o hodnotení „Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie“.
- Zabezpečiť monitorovanie hluku počas výstavby a prevádzky diaľnice za účelom zistenia účinnosti realizovaných protihlukových opatrení.
- Prijat' pri organizácii výstavby také opatrenia, aby vplyv hluku a exhalátov z dopravy pri preprave stavebných materiálov, stavebných strojov a samotnej výstavbe dosiahol čo najnižšiu úroveň.
- V prípade, že most ponad obytné územie obce Korytné bude tvorený dvoma samostatnými mostmi a medzi nimi bude voľný priestor, je nutné vybudovať protihlukové steny po obidvoch stranách jednotlivých jazdných pruhoch. Ak obidve jazdné pruhy budú na spoločnom mostnom telese, je postačujúce vybudovať protihlukové steny len na vonkajšej strane okraja vozovky na moste.

Opatrenia navrhnuté na základe posúdenia správy o hodnotení navrhovanej činnosti

Pred začiatkom výstavby diaľnice D1 aktualizovať:

- Floristický a fytocenologický prieskum v dotknutom území realizácie navrhovanej činnosti, ktorého cieľom bude:
  - mapovanie výskytu druhov vyšších rastlín, vegetácie a biotopov
  - mapovanie výskytu machorastov a lišajníkov
  - prieskum sa bude realizovať vo vegetačnom období roka, ktorý bude predchádzať začiatku stavebných prác.
  - Prieskum vyšších rastlín a rastlinných spoločenstiev – bude zameraný na zistenie a mapovanie ich výskytu. Zaznamenávanými parametrami budú:
    - druhové zloženie určené na základe floristickej inventarizácie s vyznačením výskytu zriedkavejších, chránených a ohrozených druhov do mapových podkladov,
    - rastlinné spoločenstvá tradičnými metódami Zuriško-montpelliarskej školy.
  - Prieskum biotopov – zameraný na mapovanie biotopov
  - Prieskum machorastov a lišajníkov
- Podrobnú inventarizáciu drevín a krov určených na výrub s ich zameraním v zmysle vyhlášky č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Inventarizáciu a zameranie drevín a krov je potrebné vykonať samostatne pre dotknuté katastre (prípadne parcely).
- Pred výstavbou vykonať analýzu migračných trás živočíchov v dotknutom území.
- Vypracovať projekt monitoringu výstavby a prevádzky diaľnice. Do projektu monitoringu zapracovať aj požiadavky, ktoré vyplývajú z kapitoly VI.3 Záverečného stanoviska „Odporúčané podmienky pre etapu prípravy, výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti“.

Vyjadrenie k technicko-ekonomickej realizovateľnosti opatrení:

Navrhované environmentálne opatrenia sú z hľadiska technického aj ekonomického realizovateľné.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska vrátane zdôvodnenia akceptovania predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení

Záverečné stanovisko vypracovalo Ministerstvo životného prostredia podľa § 37 zákona č. 24/2004 Z. z. na základe Správy o hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, stanovísk dotknutých orgánov a odborného posudku.

Predložená správa o hodnotení a ani písomné stanoviská doručené v zákonnej lehote nepreukázali skutočnosti, ktoré by znamenali spoločensky neprijateľné riziko vážneho poškodenia alebo ohrozenia životného prostredia, či zdravia obyvateľstva, prípadne by znemožňovali realizáciu navrhovanej činnosti.

Vyhodnotenie stanovísk

Celkovo bolo na MŽP SR doručených 20 písomných stanovísk dotknutých orgánov a organizácií, 2 stanoviská dotknutých obcí a 3 záznamy z verejného prerokovania.

OBEC KORYTNÉ, list č. 17/2013/Pa zo dňa 20. 10. 2013

Obec k správe o hodnotení navrhovanej činnosti zaslala stanovisko, v ktorom požaduje:

1. Urýchlene riešiť problém vodného zdroja pre obec, pretože pôvodný výdatný vodný zdroj bol výstavbou diaľnice zlikvidovaný a novovybudovaný náhradný vodný zdroj svojou výdatnosťou pre obec nepostačuje.

Nedostatočnosť existujúceho vodného zdroja nie je dôvodom pre to aby zdroj bol riešený v rámci posudzovanej investície. Odborné hydrogeologické posúdenie však predpokladá, že aj tento nedostatočný zdroj bude výstavbou negatívne ovplyvnený a preto je nevyhnutné ešte pred začatím výstavby vyhľadať a zabezpečiť nový vodný zdroj pre obec Korytné, čo je zohľadnené aj v návrhu opatrení.

2. Zabezpečiť protihlukové opatrenia na mostoch na elimináciu hluku v obci Korytné.
Protihlukové opatrenia sú súčasťou technické riešenia stavby a ich návrh vychádzal z výsledkov hlukovej štúdie, ktorá bola v obytných lokalitách dotknutého územia realizovaná. Požiadavka zabezpečenia protihlukových opatrení v obci Korytné je akceptovaná v návrhu opatrení.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Odbor štátnej geologickej správy, list č. 55751/2013 zo dňa 31. 10. 2013

Pripomienky a odporúčania možno rozdeliť do dvoch skupín – pripomienky k informáciám uvedeným v správe a odporúčania ďalší postup prípravy a realizácie stavby.

Pripomienky sú opodstatnené – v správe je viacero informácií uvedených nesprávnym spôsobom. Jedná sa však o informácie, ktoré nemajú vplyv na výsledok hodnotenia a v rámci tohto procesu hodnotenia nie je účelné opravovať text správy. Odporúčania sú akceptované – v návrhu opatrení.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, Sekcia ochrany prírody a tvorby krajiny, list č. 7858/2013-2.1 zo dňa 08. 11. 2013

Ministerstvo odporúča doplniť kapitolu C. VI. Návrh monitoringu a poprojektovej analýzy o konkrétne požiadavky na monitoring záujmov ochrany prírody podľa stanoviska a v spolupráci so ŠOP SR.

Odporúčanie je akceptované – v návrhu opatrení.

Štátna ochrana prírody Slovenskej Republiky, list č. ŠOP SR / 4025/2013 zo dňa 30.10.2013

Pripomienky a odporúčania možno rozdeliť do dvoch skupín – pripomienky k informáciám uvedeným v správe a odporúčania ďalší postup prípravy a realizácie stavby.

Pripomienky sú opodstatnené – v správe je viacero informácií uvedených nesprávnym spôsobom. Jedná sa však o informácie, ktoré nemajú vplyv na výsledok hodnotenia a v rámci tohto procesu hodnotenia nie je účelné opravovať text správy. Odporúčania sú akceptované – v návrhu opatrení.

MINISTERSTVO PÔDOHOSPODÁRSTVA A ROZVOJA VIDIEKA SLOVENSKEJ REPUBLIKY, Odbor pozemkový, list č. 4138/2013-430 zo dňa 07. 10. 2013

Požiadavky pre ďalšie stupne projektovej dokumentácie sú akceptované – v návrhu opatrení.

MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY, Sekcia ekonomiky, národný riaditeľ pre infraštruktúru, list č. SEEK/NRpI-43-1188/2013 zo dňa 11. 10. 2013

Požiadavka pre ďalšie stupne projektovej dokumentácie je akceptovaná – v návrhu opatrení.

KRAJSKÉ RIADITEĽSTVO HASIČSKÉHO A ZÁCHRANNÉHO ZBORU V PREŠOVE, list č. KRHZ-PO-OPP-1406-2/2013, zo dňa 08. 10. 2013

Požiadavka pre ďalšie stupne projektovej dokumentácie je akceptovaná – v návrhu opatrení.

OKRESNÝ ÚRAD PREŠOV, Odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, list č. OU-PO-OSZP1-2013/000230-6 zo dňa 31. 10. 2013

Požiadavky pre ďalšie stupne projektovej dokumentácie sú akceptované – v návrhu opatrení.

OKRESNÝ ÚRAD PREŠOV, Odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, list č. OU-PO-OSZP3/2013/00232-02 zo dňa 31. 10. 2013

Požiadavka pre ďalšie stupne projektovej dokumentácie je akceptovaná – v návrhu opatrení.

5. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Podľa § 39, ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. je ten, kto vykonáva navrhovanú činnosť posudzovanú podľa tohto zákona povinný zabezpečiť jej sledovanie a vyhodnocovanie, najmä:

- a) systematicky sledovať a merať jej vplyvy,
- b) kontrolovať plnenie všetkých podmienok určených v povolení a v súvislosti s vydaním povolenia navrhovanej činnosti a vyhodnocovať ich účinnosť,
- c) zabezpečiť odborné porovnanie predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení činnosti so skutočným stavom.

Cieľom monitorovania je sledovanie vplyvov výstavby a prevádzky diaľnice D1 na jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj overenie funkčnosti navrhnutých opatrení. Na základe definovaných vplyvov a miery ich pôsobenia na životné prostredie navrhujeme:

- monitoring hluku,
- monitoring povrchových a podzemných vôd,
- monitoring bioty,
- monitoring horninového prostredia a geotechnický monitoring.

Monitoring hluku

Monitorovanie hluku počas výstavby a prevádzky diaľnice za účelom zistenia účinnosti navrhnutých protihlukových opatrení.

Monitoring povrchových podzemných vôd

Monitorovanie vplyvov výstavby a prevádzky diaľnice na povrchové a podzemné vody navrhujeme zamerať na sledovanie kvalitatívnych parametrov, ktoré by sa mohli svojím pôvodom vzťahovať k budovaniu a prevádzke danej cesty. Monitoring je potrebné vykonať pred výstavbou, v priebehu výstavby a počas prevádzky komunikácie. Výber profilov pre monitorovanie bude vykonaný v rámci DÚR.

Monitoring vybraných biotopov a spoločenstiev živočíchov

Vypracovať projekt monitoringu bioty najmenej rok pred začatím výstavby. Do projektu monitoringu zapracovať aj požiadavky, ktoré pre biotu vyplývajú z kapitoly VI.3 Záverečného stanoviska „Odporúčané podmienky pre etapu prípravy, výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti“. Projekt monitoringu vypracovať v spolupráci so ŠOP SR.

Monitoring horninového prostredia a geotechnický monitoring

Monitorovanie horninového prostredia v úsekoch výskytu geodynamických javov a erózných procesov na základe výsledkov inžiniersko-geologického prieskumu.

Geotechnický monitoring navrhujeme na sledovanie stability zárezového svahu západného portálu ľavej tunelovej rúry, ako aj na sledovanie stability pri razení ľavej tunelovej rúry tunela Branisko.

Návrh kontroly dodržiavania stanovených podmienok

Kontrola dodržiavania stanovených podmienok sa vykoná v ďalších krokoch povoľovacieho procesu a to:

- kontrolou zapracovania požadovaných technických opatrení do projektov stavby vo fáze udeľovania stavebného povolenia,
- sledovaním prostredníctvom predkladania záverečných správ z monitoringu dotknutým orgánom,
- kontrolno-koordinačnou činnosťou zameranou na dodržanie ochranných opatrení a ich účinnosti.

Na základe operatívneho vyhodnocovania výsledkov monitorovania, podľa § 39 ods. 3 zákona, je navrhovateľ povinný v prípade, ak sa zistí, že skutočné vplyvy činnosti posudzovanej podľa zákona sú horšie, než sa uvádza v správe o hodnotení navrhovanej činnosti, zabezpečiť opatrenia na zosúladienie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v správe o hodnotení v súlade s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení činnosti. V rozhodnutí o povolení na užívanie stavby podľa zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), by mal povoľujúci orgán na túto povinnosť navrhovateľa upozorniť.

6. Informácia pre povoľujúci orgán o zainteresovanej verejnosti

Zainteresovaná verejnosť je podľa § 24 zákona č. 24/2006 Z.z. je verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem na postupoch environmentálneho rozhodovania. Medzi zainteresovanú verejnosť patrí najmä fyzická osoba podľa § 24a zákona, právnická osoba podľa § 24b alebo § 27 zákona, občianska iniciatíva podľa § 25 zákona a občianske združenie podporujúce ochranu životného prostredia podľa § 26 zákona.

V procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti „Diaľnica D1 Beharovce – Branisko, 2. profil“ podľa zákona č. 24/2006 Z. z. nebola identifikovaná zainteresovaná verejnosť.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ministerstvo životného prostredia SR
odbor environmentálneho posudzovania
Ing. Milan Luciak

v spolupráci s Úradom verejného zdravotníctva SR

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka

RNDr. Gabriel Nižňanský
Riaditeľ odboru environmentálneho posudzovania
Ministerstvo životného prostredia SR

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Bratislava 28. 01. 2014